

**ORTAOKUL
VE
İMAM HATİP ORTAOKULU
MÜZİK
Ders Kitabı**

8

Yazarlar

Zülküf BAŞTÜRK

Pınar CANDAN

Mehmet Ali GÖNÜL

Özgür Menderes ÖZTÜRK

Hatice TEZCAN

DEVLET KİTAPLARI

BİRİNCİ BASKI

....., 2018

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

EDİTÖR
Zülküf BAŞTÜRK

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI
Özer AKSU

DİL UZMANI
Esen BAYRAM GENÇ

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI
Erhan DÜZGÜN

REHBERLİK UZMANI
Senem KADİROV
Selma KARAARSLAN

GÖRSEL TASARIM UZMANI
Engin AKBIYIK
Turgut GÖKÇE

ISBN 978-975-11-4539-0

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahlâli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

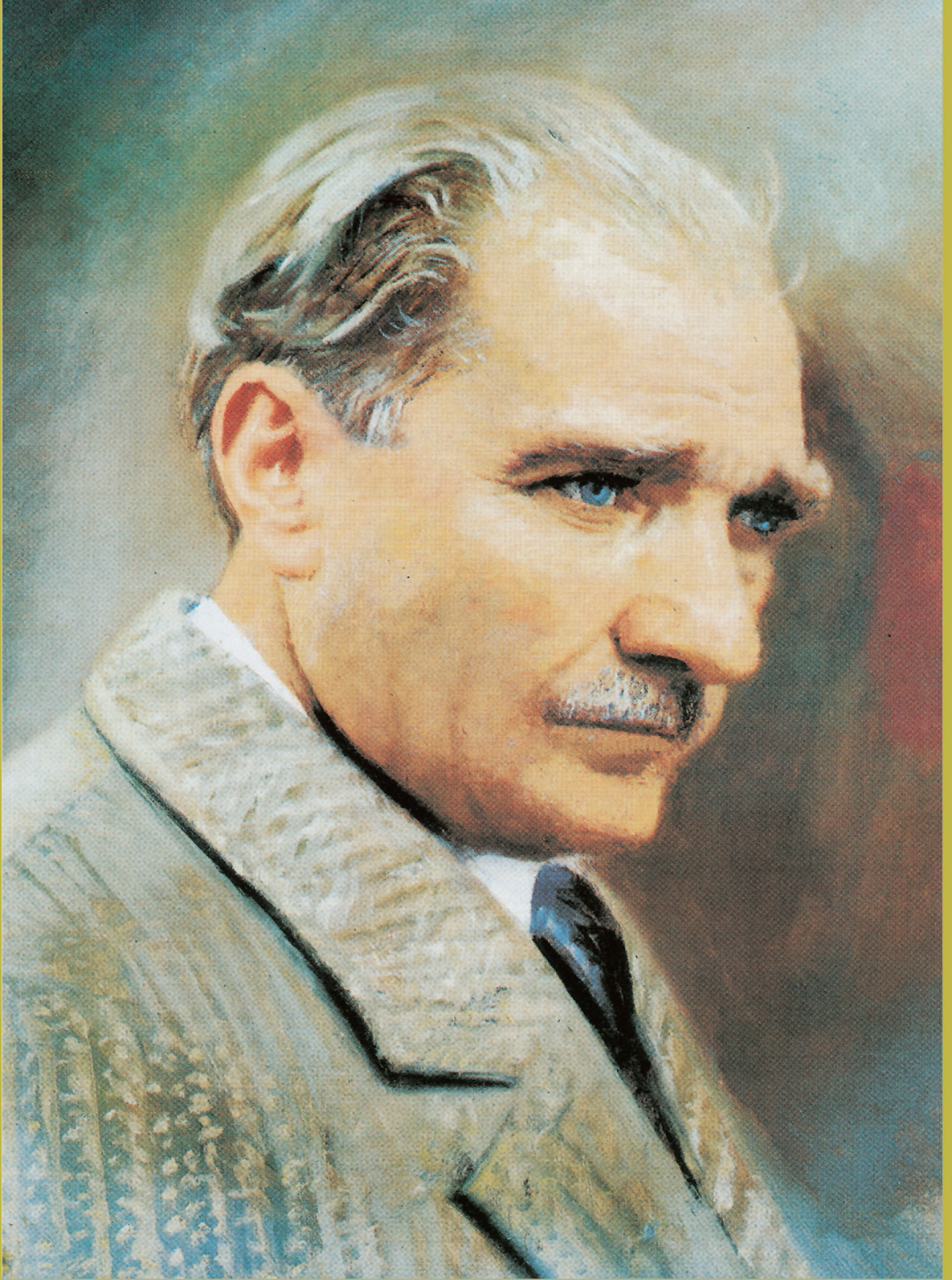
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1.

ÜNİTE

1. Millî Marşımız.....	12
2. Dokuz Sekizlik (9/8'lik) Aksak Ölçü.....	16
3. Atatürk ve Müzik.....	20
4. Ünite Değerlendirme	23

2.

ÜNİTE

1. Aksatım (Senkop).....	26
2. Hız Belirteci (Metronom).....	30
3. Marşlarımız.....	32
4. Söyleyelim.....	36
5. Ünite Değerlendirme.....	38

3.

ÜNİTE

1. Benim Ritmim	42
2. Benim Ezgim	44
3. Sanat ve Müzik	46
4. Müzikte Diziler ve Makamlar	50
5. Ünite Değerlendirme.....	59

4.

ÜNİTE

1. Geleneksel Türk Müziği Biçimleri.....	62
2. Müzik Kültürümüze Ses Verenler.....	72
3. Türkü Hikâyeleri.....	80
4. Mahallî Sanatçılar	84
5. Ünite Değerlendirme.....	87

5.

ÜNİTE

1. Türk Toplum ve Topluluklarının Müzikleri	90
2. Müzik ve Sağlık	96
3. Müzik ile İlgili Meslekler	98
4. Ünite Değerlendirme	103
1. Dağarcık.....	104
2. Cevap Anahtarı.....	129
3. Sözlük.....	130
4. Kaynakça	134

KİTABIMIZI TANIYALIM

Ünite numarasını gösterir.

1. ÜNİTE

Ünite içindeki konuları gösterir.

- MİLLÎ MARŞIMIZ
- DOKUZ SEKİZLİK (9/8'LİK) AKSAK ÖLÇÜ
- ATATÜRK VE MÜZİK

Ünite ile ilgili görsel gösterir.

Ünitenin öğrenme hedefleridir.

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

- Millî Marşımızı doğru söylemeyi ve yönetmeyi öğreneceğiz.
- 9/8'lik aksak ölçüyü tanıyacağız.
- Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemi öğreneceğiz.

Ünitenin içinde geçen kelimeleri ve kavramları belirtir.

Anahtar Kelimeler

- İstiklal Marşı
- Eksik Ölçü
- Aksak Ölçü

MUSİKİ HAYATIN NEŞESİ, RUHU, SEVİNCİ VE HER ŞEYİDİR.
ATATÜRK

Ünite numarasını gösterir.

Öğrenciyi derse hazırlar.

Ünite tema renklerini gösterir.

1. Ünite

MİLLÎ MARŞIMIZ

1. Ünite

9/8'LİK AKSAK ÖLÇÜ

Öğrenme süreci içindeki ana tema başlığını gösterir.

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

- İstiklal Marş'ımız söylenirken yapılan yönetme hareketleri gerekli midir? Nedenini söyleyin.
- İstiklal Marş'ımızı söylerken nelere dikkat etmeliyiz? Düşüncelerinizi paylaşın.

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

- Daha önce öğrendiğiniz aksak ölçüler nelerdir? Bilgilerinizi paylaşın.
- Aksak ölçülü bir şarkı veya türkü seslendirdiniz mi? Seslendirdiyse islemlerini söyleyin.

Konuyla ilgili okuma metnini gösterir.

OKUMA ZAMANI

MARŞIMIZIN GÜCÜ

Milletleri millet yapan, milleti bir arada tutan, birlik ve beraberliği sağlayan unsurlar, değerler vardır. Onlardan biri tanesi de bağımsız her milletin sahip olduğu millî marşlardır. Türk milletinin millî marşı da İstiklal Marşı'dır.

İstiklal Marşı millî duyguları harekete geçirir millet olma yolunda yapılan fedakârlıkları ve kahramanlıkları hatırlatarak millî heyecanımızı ve millî bilincimizi geliştirir. Bağımsızlığımızın ve vatan sevgimizin sembolüdür.

İstiklal Marşı'nın yazıldığı dönem Kurtuluş Savaşı'nın en heyecanlı günleriydi. Vatan toprakları bütünüyle işgal altındaydı. Zaman birlik ve beraberlik zamanıydı. Var olma mücadelesi veren ve büyük bir destan yazan Türk milletinin bir millî marşı da olmalıydı. Bu marş tarihimizin zenginliklerini, ulusumuzun kahramanlıklarını dizelerinde yaşatarak sesi her daim yurdun semalarında yankılanmalıydı.

Bu milletin destanını en güzel Mehmet Âkif anlatır dizelerinde. Marş yazma yarışmasında onun şiiri büyük bir beğeni toplayarak birinci olur. "Korkma" diye başlar şiirine. Türk milleti çok büyük bir millettir. Tarihte korkmadı, hiçbir zaman da korkmamalıdır. Mehmet Âkif'in yazdığı bu marş 12 Mart 1921'de TBMM'de kabul edilir. Cepheaden cepheye koşan askere, sırtında mermi taşıyan anaya, Anadolu'da iman gücüne canı pahasına vatanını savunan halkımıza can verir, kan verir İstiklal Marşı.

Mehmet Âkif bu marş Türk milletine armağan ederek yarışmadan kazandığı ödülü de kabul etmez. "O şiir artık benim değildir. O milletin malı." diyerek bütün şiirlerini topladığı Safahat'ta İstiklal Marşı'na yer vermez.

Milletimizi ortak değerler ve amaçlar etrafında birleştiren İstiklal Marşımız dinlerken ve söylerken gösterilen saygı, tarihimize, kültürümüze, şehitlerimize ve bağımsızlığımıza duyulan saygının ifadesidir.

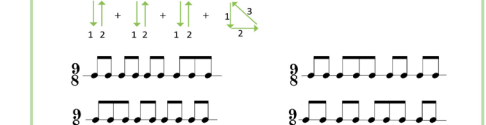
Geçmişle gelecek arasında köprü görevi de gören marşımız aynı zamanda atalarımızın emnettikleri vatan topraklarına, cumhuriyetimize sahip çıkacağımızın göstergesidir. Türk milleti oluşan bu millî bilinç ve azime yoluna devam edecektir. Mehmet Âkif de bu duygularla "Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın." demiştir.

Esen BAYRAM GENÇ

BİLGİ KÖŞESİ

9/8'lik aksak ölçü, dört birimli (zamanlı) aksak bir ölçüdür. Üç tane ikili, bir tane üçerli vuruşun birleşmesiyle oluşur. Yaygın olarak Trakya (Rumeli) yöresinde çalınan söylenen türküleri bu ölçüye örnekler.

9/8'lik aksak ölçü çeşitli şekillerde gösterilebilir, bu şekillerde üçerli vuruş farklı yerlerde ve biçimlerde kullanılabilir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı: Yazma - Tamamlama
Etkinliğin Amacı: 9/8'lik aksak ölçüyü kavrama.
Araç - Gereçler: Ders kitabı, kalem

Aşağıdaki ritim kalıplarını 9/8'lik aksak ölçüye uyacak şekilde tamamlayınız.

Konuyla ilgili bilgiler verir.

Öğrenme sürecindeki etkinliklerin nasıl yapılacağını açıklar.

Sayfa numaralarını gösterir.

Ünite içindeki öğrenme hedeflerini değerlendirir.

Ünite ile ilgili dinleme önerileri ve çalışma sayfasıdır.

2. Ünite

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1

Aşağıdakilerden hangisi aksatım özelliklerinden biri **değildir**?

- A) Zayıf - kuvvetli - zayıf zaman sıralaması ile oluşur.
- B) Kuvvetli zaman vurgulu okunur ve çalınır.
- C) Kuvvetli - zayıf - kuvvetli zaman sıralaması ile oluşur.
- D) Bağlı ve bağımsız yazılabilir.

2

Aşağıdaki ritim kalıplarından hangisinde aksatım örneği verilmiştir?

- A)
- B)
- C)
- D)

3

Aşağıdaki **metronom** sayılarından hangileri ninni için kullanılır?

- A) Yavaş: Adagio (66 -76)
- B) Çok çabuk: Presto (168 -200)
- C) Orta: Moderato (108 -120)
- D) Çabuk: Allegro (120 -168)

38

35

2. Ünite

DİNLEME ÖNERİLERİ

1. Çemberimde Gül Oya
2. Beyaz Giyme
3. 100. Yıl Marşı

KİTAPTA YER ALAN İKONLAR

Söyleme

Dinleme

Yazma - İfade etme
Tamamlama

Uygulama

Araştırma

Canlandırma

1.

ÜNİTE

MİLLÎ MARŞIMIZ

DOKUZ SEKİZLİK (9/8'LİK) AKSAK ÖLÇÜ

ATATÜRK VE MÜZİK

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Millî Marşımızı doğru söylemeyi ve yönetmeyi öğreneceğiz.

9/8'lik aksak ölçüyü tanıyacağız.

Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemi öğreneceğiz.

Anahtar Kelimeler

- ✓ İstiklal Marşı
- ✓ Eksik Ölçü
- ✓ Aksak Ölçü

MUSİKİ HAYATIN NEŞESİ, RUHU,

SEVİNCİ VE HER ŞEYİDİR.

ATATÜRK

MİLLÎ MARŞIMIZ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. İstiklal Marşı'mız söylenirken yapılan yönetme hareketleri gerekli midir? Nedenini söyleyiniz.
2. İstiklal Marşı'mızı söylerken nelere dikkat etmeliyiz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

OKUMA ZAMANI

MARŞIMIZIN GÜCÜ

Milletleri millet yapan, milleti bir arada tutan; birlik ve beraberliği sağlayan unsurlar, değerler vardır. Onlardan bir tanesi de bağımsız her milletin sahip olduğu millî marşlardır. Türk milletinin millî marşı da İstiklal Marşı'dır.

İstiklal Marşı millî duyguları canlı tutup millet olma yolunda yapılan fedakârlıkları ve kahramanlıkları bize hatırlatarak millî heyecanımızı ve millî bilincimizi geliştirir. Bağımsızlığımızın ve vatan sevgimizin sembolüdür.

İstiklal Marşı'nın yazıldığı dönem Kurtuluş Savaşı'nın en heyecanlı günleridir. Vatan toprakları bütünüyle işgal altındadır. Zaman birlik ve beraberlik zamanıdır. O günlerde var olma mücadelesi veren ve büyük bir destan yazan Türk milletinin bir millî marşa ihtiyacı vardır. Bu marş tarihimizin zenginliklerini, ulusumuzun kahramanlıklarını dizelerinde yaşatarak milletimizin gür sesiyle her daim yurdun semalarında yankılanmalıdır.

Bu milletin destanını en güzel Mehmet Âkif anlatır dizelerinde. Onun yazdığı şiir, büyük bir beğeni toplayarak marş yazma yarışmasında birinci olur. "Korkma" diye başlar şiirine. Türk milleti büyük bir millettir. Tarihte hiçbir şeyden korkmayan bu millet, hiçbir zaman korkmayacaktır. Mehmet Âkif'in yazdığı bu şiir 12 Mart 1921'de TBMM'de millî marş olarak kabul edilir. Bundan sonra cepheden cepheye koşan askere, sırtında mermi taşıyan anaya, Anadolu'da canı pahasına vatanını savunan halkımıza kan verir, can verir İstiklal Marşı.

Mehmet Âkif bu marşı Türk milletine armağan ederek yarışmadan kazandığı ödülü de kabul etmez. "O şiir artık benim değildir. O milletin malı." diyerek bütün şiirlerini topladığı Safahat adlı kitabında İstiklal Marşı'na yer vermez.

Milletimizi ortak değerler ve amaçlar etrafında birleştiren İstiklal Marşı'nı dinlerken ve söylerken gösterilen saygı; tarihimize, kültürümüze, şehitlerimize ve bağımsızlığımıza duyulan saygının ifadesidir.

Geçmişle gelecek arasında köprü görevi gören marşımız aynı zamanda atalarımızın emaneti vatan topraklarına, cumhuriyetimize sahip çıkacağımızın göstergesidir. Türk milleti oluşan bu millî bilinç ve azimle yoluna devam edecektir. Millî şairimiz Mehmet Âkif de bu duygularla "Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmazın." demiştir.

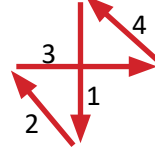
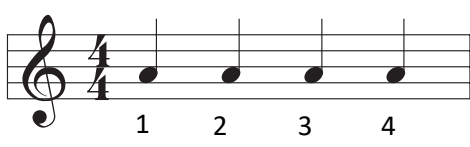
Esen BAYRAM GENÇ

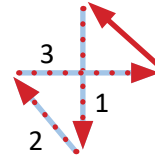
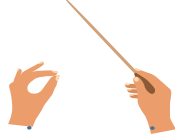
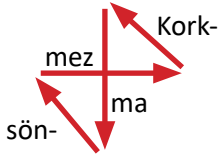
BİLGİ KÖŞESİ

İstiklal Marşı 4/4'lük ölçü ile yazılmıştır. Bu ölçüyü hatırlayalım:

İstiklal Marşı dördüncü vuruşta başlar. Bu duruma müzikte **eksik ölçü** denir. Eksik olan üç vuruş marşın son ölçüsünde tamamlanır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Okuma

Etkinliğin Amacı:

Marşımızı doğru okuma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

İstiklal Marşı'nın aşağıdaki ilk iki kıtasını vurgu ve tonlamalarına dikkat ederek şiir biçiminde okuyunuz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Âkif ERSOY

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Marşımızı doğru seslendirme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta vb.

Aşağıda notası verilen İstiklal Marşı'mızı

a) Bilişim teknolojilerinden yararlanarak dinleyiniz.

b) İstiklal Marşı'mızı seslendiriniz. Seslendirirken

*Kelimelerin doğru telaffuz edilmesine

*Nefes yerlerine

*Tartımına, hızına ve gürlük basamaklarına dikkat ediniz.

İSTİKLÂL MARŞI (*)

Söz: Mehmet Âkif ERSOY
Müzik: Osman Zeki ÜNGÖR

Orta (Moderato)

Kork ma sön mez bu şa fak lar da yü zen al san
cak Sönmeden yur du mun üs tün de tü ten en son o cak O
be nim mil le ti min yıl dı zı dir par la ya cak O be
nim dir o be nim mil le ti min dir an cak Çat
ma kur ban o la yım çeh re ni ey naz lı hi
lâl Kah ra man ır kı ma bir gül Ne bu şid det bu ce lâl Sa
na ol maz dö kü len kan la rı mız son ra he lâl Hak kı
dir Hak ka ta pan mil le ti min is tik lâl

(*) İstiklal Marşı'nı söylerken virgül (" , ") işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Uygulama

Etkinliğin Amacı:

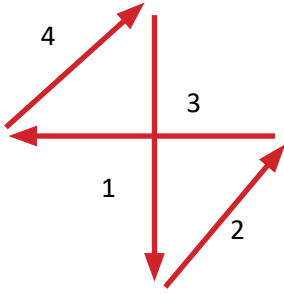
Marşımızı yönetebilme

Araç - Gereçler:

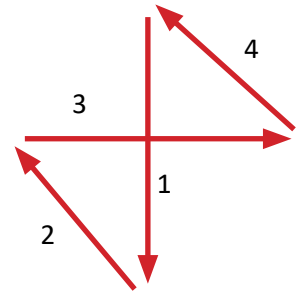
Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar, vb.

İstiklal Marşı'mızın yönetme şeklini bilişim teknolojisi araçlarından izleyerek gözlemleyiniz. Aşağıdaki ok işaretlerinden yararlanarak yönetme çalışmalarını öğretmeninizle birlikte yapınız.

Sol el

Sağ el

9/8'LİK AKSAK ÖLÇÜ

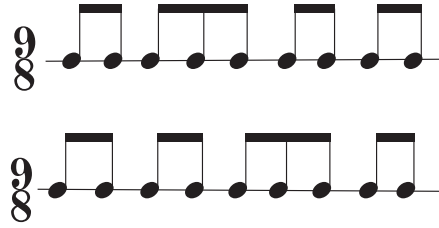
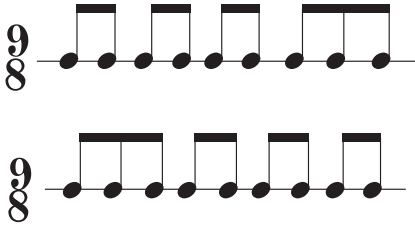
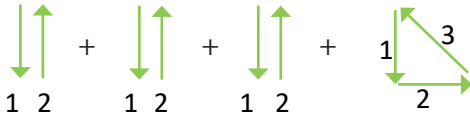
DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Daha önce öğrendiğiniz aksak ölçüler nelerdir? Bilgilerinizi paylaşınız.
2. Aksak ölçülü bir şarkı veya türkü seslendirdiniz mi? Seslendirdiyse islemlerini söyleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

9/8'lik aksak ölçü, dört birimli (zamanlı) aksak bir ölçüdür. Üç tane ikişerli, bir tane üçerli vuruşun birleşmesiyle oluşur. Yaygın olarak Trakya (Rumeli) yöresinde çalınıp söylenen türküler bu ölçüye örnektir.

9/8'lik aksak ölçü çeşitli şekillerde gösterilebilir, bu şekillerde üçerli vuruş farklı yerlerde ve biçimlerde kullanılabilir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma - Tamamlama

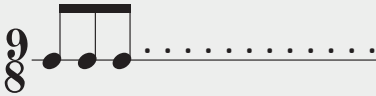
Etkinliğin Amacı:

9/8'lik aksak ölçüyü kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Aşağıdaki ritim kalıplarını 9/8'lik aksak ölçüye uyacak şekilde tamamlayınız.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

9/8'lik aksak ölçüyü kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

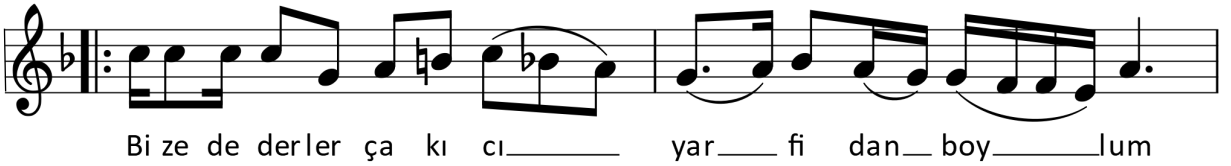
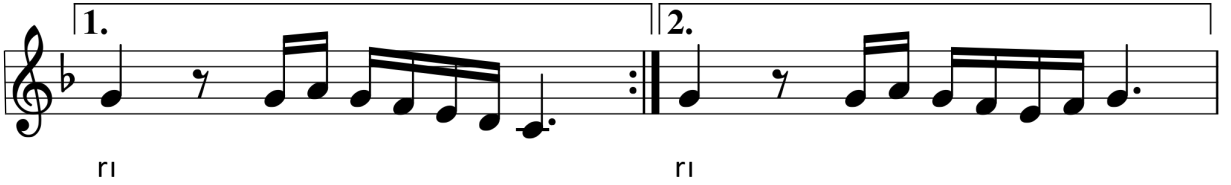

Aşağıdaki "İzmir'in Kavakları" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

İZMİR'İN KAVAKLARI

Orta (Moderato)

Türkü
Yöre: İzmir

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

9/8'lik aksak ölçüyü kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta
mp3 çalar vb.

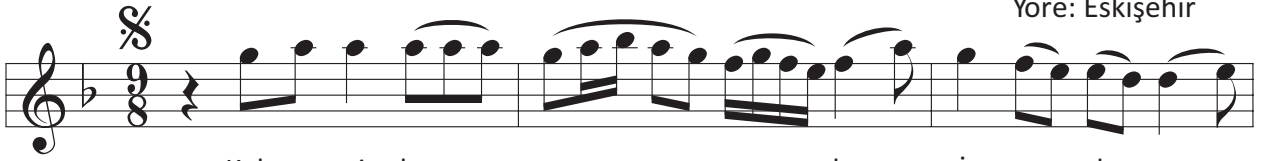
Aşağıdaki "Kahveyi Kavururlar" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

KAHVEYİ KAVURURLAR

Orta (Moderato)

Türkü

Yöre: Eskişehir

Kah ve yi ka___ vu___ rur___ lar___ iç me_ den sa___
Kah ve nin kö___ pük___ lü___ sü___ Me şe_ nin kü___

vu rur lar İç_ me_ den_ sa___ vu rur lar (saz .. ..
tük lü sü Me_ şe_ nin_ kü___ tük lü_ sü

..) Bi zim kö yün___ â___ de___ ti___ Sev me_ den_ a___
Ka dı nım a___ man___ a___ man___ Sa ray_ lar_ kıy___

yı rır lar Sev_ me_ den_ a___ yı rır_ lar (saz .. ..)
met li si Sa_ ray_ lar_ kıy___ met li___ si

Hay di yâ rim ney le me li ney le me li___

Gü zel yâ rin gön lü___ nü ey le me li___

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

9/8'lik ölçünün farklı vuruş şeklini kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Çambaşı'na Çıktım Çıram Yanmadı" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

ÇAMBAŞI'NA ÇIKTIM ÇIRAM YANMADI

Türkü
Yöre: Ordu

Yavaş (Adagio)

Çam ba__ şı na çık tım__ a__ nam çı ram__ yan__ ma__

dı__ a__ nam çı ram__ yan__ ma__ dı__

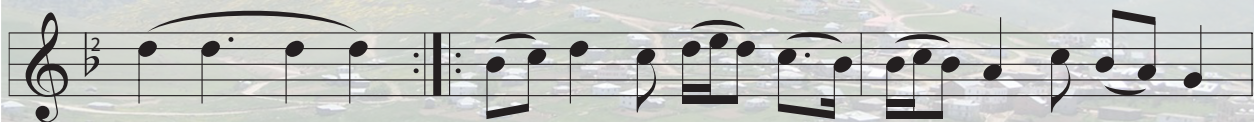
Mek_ tup__ sal__ dım__ yâ__ re__ a__ man mek_ tup__ var__ ma__

dı__ Et ra__ fi ma bak tım__ a__ nam

kim se__ kal__ ma__ dı__ a__ nam kim se__ kal__ ma__

dı__ Ağ_ la ma ge_ li nim_ ağ_ la ma a__ man

be ni yo__ lum__ dan__ ey__ le me__

ATATÜRK VE MÜZİK

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Atatürk'ün "Musiki hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir." sözünü duydunuz mu? Bu sözle ilgili düşüncelerinizi söyleyiniz.

OKUMA ZAMANI

ATATÜRK VE MÜZİK

Milletini çok seven bir lider olan Atatürk, kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişmesini ve yükselmesini öncelikli hedef olarak belirlemiştir. Güzel sanatlardaki başarının önemine sık sık vurgu yapardı. Müziğe ise güzel sanatlar içinde ayrı bir önem verirdi. "Hayatta musiki lazım değildir. Çünkü hayat musiki'dir. Musiki ile alakası olmayan mahlukat insan değildir. Eğer mevzu bahis olan hayat insan hayatı ise musiki behemehâl vardır. Musikisiz hayat zaten mevcut olamaz. Musiki hayatın neşesi, ruhu, süruru ve her şeyidir. Yalnız musikinin nevi şayan-ı mütalaadır." sözleriyle düşüncesini dile getirmiştir.

Atatürk millet olma bilincini geliştirme yolunda müziğin kültürümüzün vazgeçilmez bir parçası olduğunu vurgular. "Beyler, şu gördüğünüz küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor." diyen Atatürk, müziğin kültür taşıyıcılığına da dikkat çekmiştir.

Atatürk, Türk müziğinin önemle ve öncelikle, modern müzik kuralları içinde ele alınmasını istemiştir. Bu konuyla ilgili düşüncelerini şu sözleriyle ifade etmiştir: "Arkadaşlar, güzel sanatların hepsinde ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu yapılmaktadır. Ancak bunda en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk musikisidir."

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Marşlarımızı doğru söyleyebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı sürecinde severek dinlediği "Gençlik Marşı"nı dinleyiniz ve seslendiriniz.

GENÇLİK MARŞI

Çabuk (Allegro)

Uyarlayan: Ali Ulvi ELÖVE
Müzik: Felix KÖRLING

Dağ ba şı nı du man al mış gü
Bu gök de niz ne re de var Ne

müş de re dur maz a kar Gü
re de bu dağ lar taş lar

neş u fuk tan şim di do ğar yü
Bu a ğaç lar gü zel kuş lar yü

rü ye lim ar ka daş lar
rü ye lim ar ka daş lar

Se si mi zi yer gök su din le sin sert

a dım lar la her yer in le sin

se si mi zi yer gök su din le sin sert

a dım lar la her yer in le sin in le sin

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Yeni bir marş öğrenme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, EBA

Aşağıdaki "Atatürk" adlı marşı dinleyiniz ve seslendiriniz.

ATATÜRK

Söz: Esen BAYRAM GENÇ

Müzik: Özgür Menderes ÖZTÜRK

Orta (Moderato)

Öz gür lü gün heye ca nıy la zaferle rinim zasıy la A ta türk ün aydın

lı ğın da yü rü ye lim ya rın la ra yü rü ye lim ya rın la ra

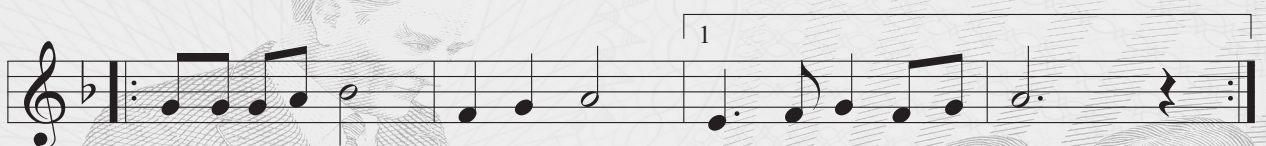
Fi kir le rin bi zim le He def le rin bi zim le Bu va tan se nin e

ma ne tin ya rın la rın gü ne şı sin ya rın la rın gü ne şı sin (Fine)

Yir mi do kuz e kim yir mi üç ni san on do kuz ma yıs lar da

Hay kı rı yo ruz dün ya ya biz va rız bur da yız

biz va rız bur da yız

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1

Aşağıdakilerden hangisi İstiklal Marşı'nı söylerken dikkat etmemiz gereken kurallardan biri **değildir**?

A) Doğru yerlerde nefes alınmalı.

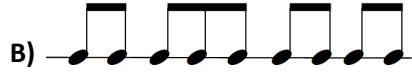
B) Coşkulu ve canlı söylenmeli.

C) Yavaş (adagio) hızda söylenmeli.

D) Hız ve gürlük işaretlerine dikkat edilmeli.

2

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi 9/8'lik aksak ölçüye örnektir?

3

Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgiler doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.

İstiklal Marşı 4/4'lük ölçü ile yazılmıştır ve dördüncü vuruşta başlar. ( )

9/8'lik aksak ölçü beş zamanlı bir ölçüdür. ( )

Genellikle Trakya (Rumeli) yöresine ait türküler 9/8'lik aksak ölçülüdür. ( )

"Gençlik Marşı" Atatürk'ün severek dinlediği marşlardandır. ( )

4

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

İstiklal Marşı'nı sınıfı yöneterek söyledi.

EVET

HAYIR

İstiklal Marşı'nı söylerken telaffuzuna dikkat etti.

İstiklal Marşı'nı söylerken nefes yerlerine dikkat etti.

Marşlarımızı doğru söylemeye dikkat etti.

Yurdumuza ait müzik türlerinden eserleri doğru seslendirdi.

2.

ÜNİTE

AKSATIM (SENKOP)

HIZ BELİRTECİ (METRONOM)

MARŞLARIMIZ

SÖYLEYELİM

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Aksatımı (senkop) öğreneceğiz.

Müzik eserlerini metronom kullanarak seslendireceğiz.

Marşlarımızı seslendireceğiz.

Ses grupları oluşturacağız.

Anahtar Kelimeler

Senkop

Metronom

Crescendo

Decrescendo

AKSATIM (SENKOP)

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

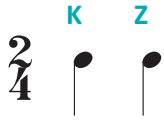
Müzikte kuvvetli ve zayıf vuruşlar sizce ne anlama gelir? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Bir ezginin veya şarkının vuruş değeri bakımından birbirine eşit olan küçük bölümlerine ölçü denildiğini öğrenmiştik. Ölçülerdeki vuruşların bazıları kuvvetli, bazıları zayıf (hafif), bazıları ise yarı kuvvetli vuruşlardır. Zayıf zamanla başlayıp kuvvetli zamanla devam eden ve tekrar zayıf zamanla biten ritim aksamasına **aksatım (senkop)** denir. Aksatımlı ses vurgulu okunur. Vurgu işareti > şeklinde gösterilir.

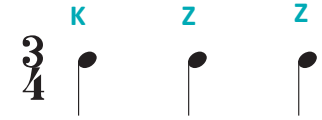
Kuvvetli vuruş (K)

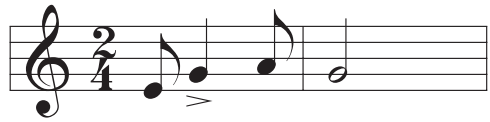
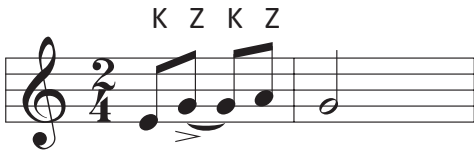
Zayıf vuruş (Z)

Yarı kuvvetli vuruş (YK)

Sesler uzatma bağı ile yazıldığı gibi bağısız da yazılabilir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Uygulama

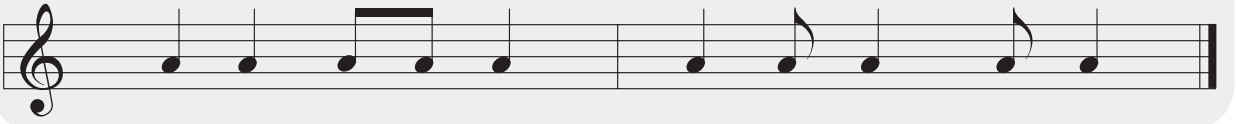
Etkinliğin Amacı:

Aksatımı kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Aşağıda yazılmış olan ritim kalıpları içerisinde **aksatım** kullanılan yerleri işaretleyiniz. Öğretmeninizle beraber ritimleyiniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Aksatımı kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıda yazılmış olan ezgiyi **aksatım** kullanılan yerlere dikkat ederek seslendiriniz.

EZGİ

Özgür Menderes ÖZTÜRK

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Aksatımı söyleme
yoluyla kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, renkli kalem

Aşağıdaki "Çocuklarımız Biz" adlı şarkıda **aksatım** gördüğünüz yerleri renkli kalem ile işaretleyiniz, vurgu işaretinin bulunduğu yerlere dikkat ederek şarkıyı seslendiriniz.

ÇOCUKLARIZ BİZ

Orta (Moderato)

Hikmet EKİM

mf Şa fak şa fak do ğa rız Gü neş gü neş bü yü rüz
Pı nar pı nar a ka rız Co şar co şar çağ la rız

Yü rek yü rek bir li ğiz
U mut la ra kay na ğız

Ya rın la rız ya rın la rız ço cuk la rız biz
Ya rın la rız ya rın la rız ço cuk la rız biz

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Aksatımı kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "Kolay mı?" adlı şarkıyı seslendiriniz.

KOLAY MI?

Çabuk (Allegro)

Yalçın TURA

mf

1. Dal dan ye mi şi ko par mak ko lay mı
Yer den ü rü nü a par mak ko lay mı

ko lay mı ko lay mı Coş kun su gi bi kö
ko lay mı ko lay mı

pür mek ko lay mı ko lay mı ko lay mı

Ko lay de ğil sak ko lay de ğil sak
Ça lış ma sak yo rul ma sak

Hiç bi ri hiç bi ri ko lay de ğil
Kim bi ze kim bi ze bir şey ve rir

Kızgın ovaları aşmak kolay mı? (Kolay mı, kolay mı?)
Yalçın doruğa ulaşmak kolay mı? (Kolay mı, kolay mı?)
Hırçın yel ile yarışmak kolay mı? (Kolay mı, kolay mı?)
Bağlantı (Kolay değil...)

ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Metronom kullanarak söyleyebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, metronom

Aşağıdaki "Vatan" şarkısını hız terimine ve hız belirteci sayısına dikkat ederek farklı hızlarda seslendiriniz.

VATAN

♩ = 120

Orta (Moderato)

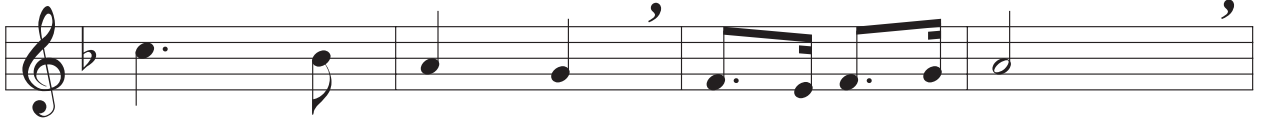
Şarkı

Saip EGÜZ

Ey gü zel va tan
Ner de böy le yurt

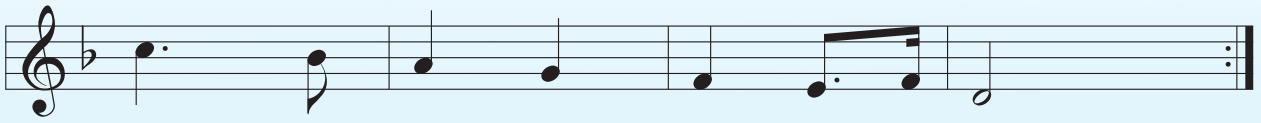
ey gü zel va tan
san ki bir ci han

tam gü ven le genç li ğe i nan
ner de böy le yem ye şil va tan

Uğ ru na fe da her za man bu can
Uğ ru na fe da her za man bu can

hep sa na ol sun ar ma ğan
hep sa na ol sun ar ma ğan

MARŞLARIMIZ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımız sizce hangi duygularla yazılmıştır? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

Marşlar genellikle 2/4'lük ve 4/4'lük ölçüler (usuller) ile yazılan, yaygın olarak askerî müzik toplulukları için bestelenmiş yürüyüş müzikleridir. Ayrıca ağır tempolu yazılmış marşlar da vardır, cenaze (matem) marşları bunlara örnektir. Marşlarımızı seslendirirken coşkulu, vurgulu; temposuna, anlamına uygun seslendirmeye dikkat etmeliyiz.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Toplum hayatında önemli yer tutan marşları doğru söyleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Tuna Nehri Akmam Diyor" adlı marşı seslendiriniz.

TUNA NEHRİ AKMAM DİYOR (Plevne Marşı)

Orta (Moderato)

Mehmet Ali Bey

Tu na neh ri ak mam di___yor et ra fı___mı yık mam di___yor

Şa nı bü yük Os man Pa___şa Plev ne___den çık mam di___yor

Kılıcımı vurdum taşa
Taş yarıldı baştan başa
Namı büyük Osman Paşa
Askerinle binler yaşa

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Marşlarımızı anlamına uygun seslendirebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

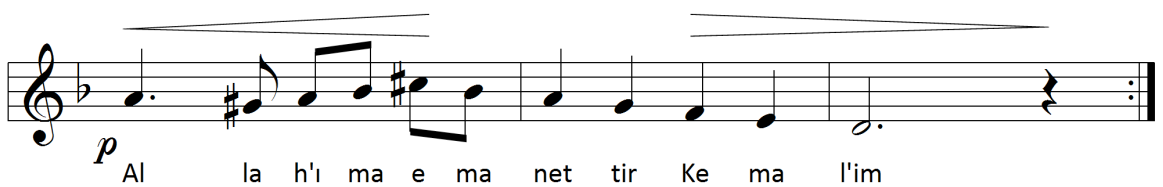
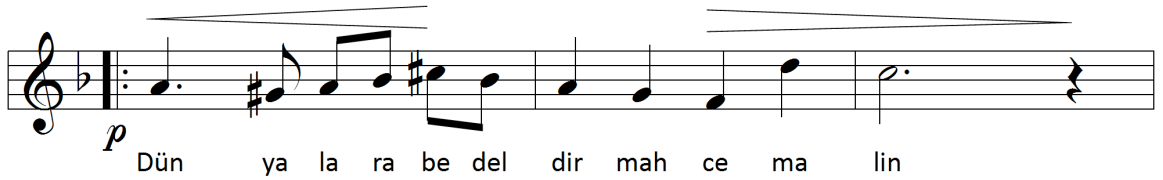
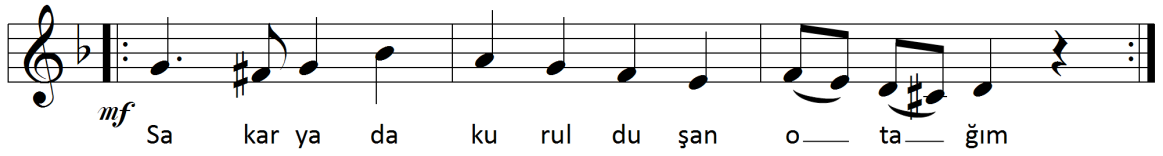
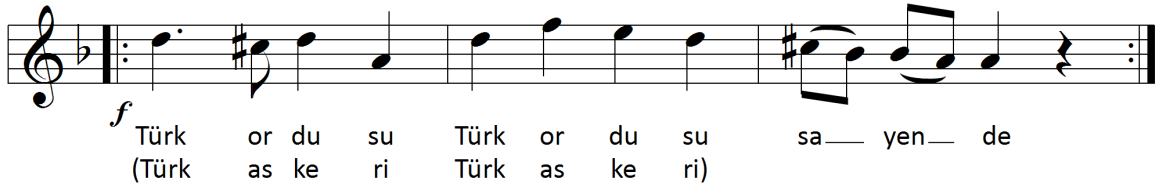

Aşağıdaki "Sakarya Marşı" adlı marşı dinleyiniz ve seslendiriniz.

SAKARYA MARŞI

Çabuk (Allegro)

Ahmet Cemalettin ÇİNKILIÇ

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Marşlarımızı anlamına uygun seslendirebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "İleri Marşı" nı dinleyiniz ve **gürlük (nüans)** işaretlerine dikkat ederek coşkulu bir şekilde seslendiriniz.

İLERİ MARŞI

Orta (Moderato)

Söz: Celâl EMREM

Müzik: Faik CANSELEN

Yü rü bu yol şe ref za fer yo lu kar şın da bek li yor se

ni tan ye ri Yü rü a tıl de vir ka ran lı ğı dur ma yü rü hay di

1 2
i le ri i le ri (Fine) *p* Var sın gel de sin sa na

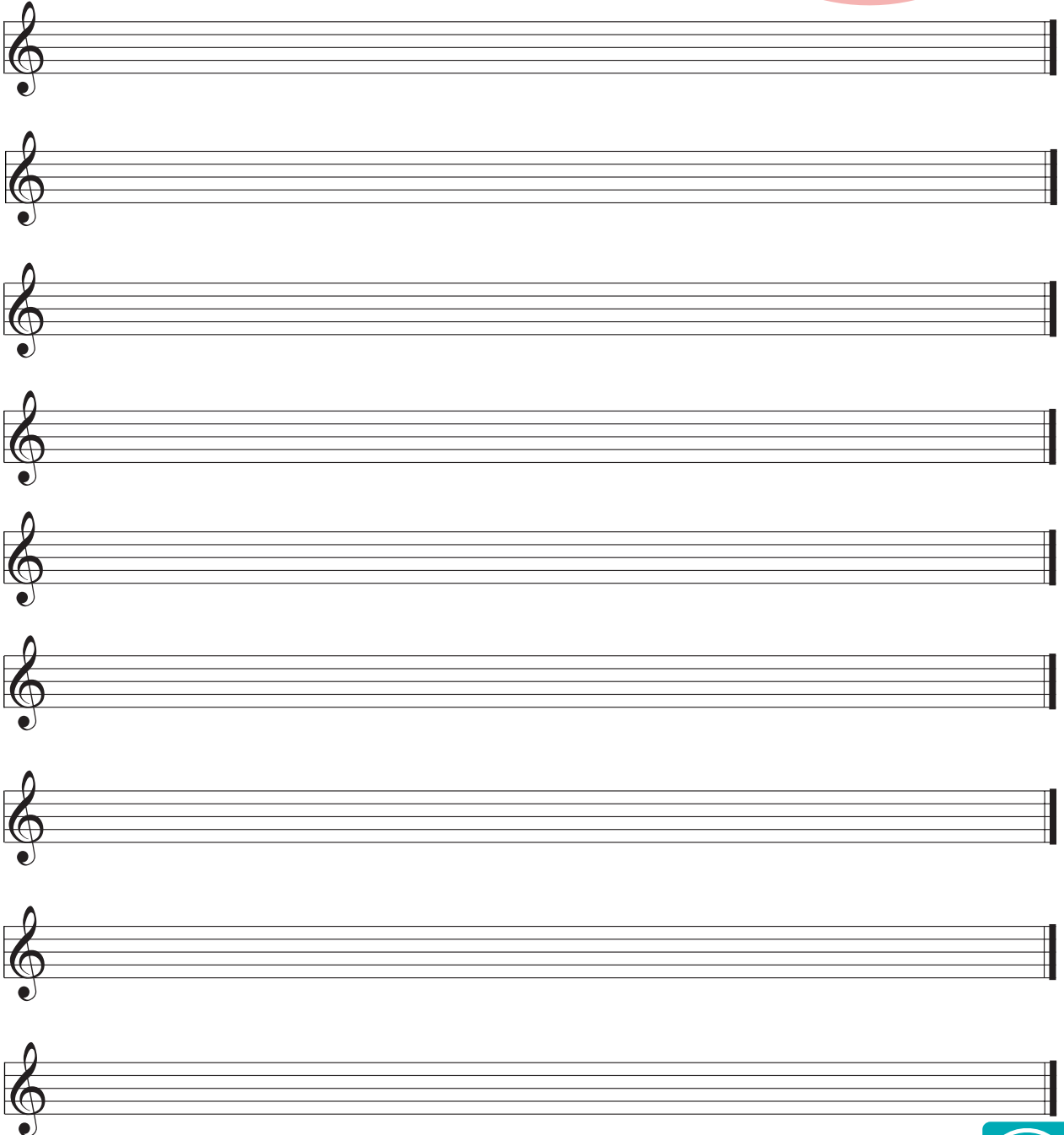
ye şil göl ge li çam lar Nin ni fi sil da yan de re ler

1 2
şen nağ me ler gü len bir ba har len bir ba har yü

DİNLEME ÖNERİLERİ

1. Çemberimde Gül Oya
2. Beyaz Giyme
3. 100. Yıl Marşı

SÖYLEYELİM

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Bir müzik eserini birlikte söylerken nelere dikkat etmeliyiz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

İnsanların sesleri bazı özellikleriyle birbirinden ayrılır. Toplu söyleme söz konusu olduğunda ise bu farklı özellikteki seslerin müziksel bir zenginlik içermesi gerekir. Bu nedenle bir eser toplu söylenirken dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Kişiler eseri seslendirirken duyulan sesin tek bir kişi tarafından söyleniyormuş gibi duyulması gerekir. Bu durum büyük uyum gerektirir. Uyum sağlamak için her bireyin aynı anda aynı şeyleri düşünmesi ve uygulaması çok önemlidir. Aynı uyum, toplu çalma söz konusu olduğunda da gerekmektedir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Uygulama

Etkinliğin Amacı:

Nefes çalışması yapma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki nefes çalışmalarını verilen yönergelere uyarak öğretmeniniz eşliğinde uygulayınız.

1. Çiçek koklar gibi nefes alıp aldığınız nefesi tutun.
2. Tutulan nefesi "f" ünsüzü ile ara vermeden yavaş yavaş boşaltın. Bu işlemi yaparken nefesinizi idareli kullanın (fffffffffff).
3. Aynı işlemi "f" ünsüzünü kesik kesik boşaltarak tekrarlayın (f - f - f - f).
4. Bu etkinliği "s" ünsüzünü kullanarak tekrarlayın.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Ses grupları oluşturma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, EBA

Aşağıdaki "Değerlerimiz" adlı şarkıyı dinleyiniz ve ses grupları oluşturarak seslendiriniz.

DEĞERLERİMİZ

Orta (Moderato)

Özgür Menderes ÖZTÜRK

Gü ne ş i do ğ u yor cennetül ke min Aydın lık ya r ın la ra sev gi sa ç ı

yor Paylaş ma yı se ve riz a da let li yiz Yardım se ver lik dü rüst lük

il ke miz il ke miz Sa b ır lı o la lım ç a lı ş a

l ım En gel le ri zor luk la r ı a ş a l ım Paylaş ma yı se ve riz

a da let li yiz Yardım se ver lik dü rüst lük il ke miz

Ü l ke mi zin ge le ce ğ in de ay yıl d ı z ız biz

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1

Aşağıdakilerden hangisi aksatımın özelliklerinden biri **değildir**?

- A) Zayıf - kuvvetli - zayıf zaman sıralaması ile oluşur.
- B) Kuvvetli zaman vurgulu okunur ve çalınır.
- C) Kuvvetli - zayıf - kuvvetli zaman sıralaması ile oluşur.
- D) Bağlı ve bağımsız yazılabilir.

2

Aşağıdaki ritim kalıplarından hangisinde aksatım örneği verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

3

Aşağıdaki **metronom** sayılarından hangileri ninni için kullanılır?

- A) Yavaş: Adagio (66 -76)
- B) Çok çabuk: Presto (168 -200)
- C) Orta: Moderato (108 -120)
- D) Çabuk: Allegro (120 -168)

4

Aşağıdakilerden hangisi marşların özelliklerinden **değildir**?

- A) Genellikle 2/4'lük ve 4/4'lük ölçü ile yazılır.
- B) Daha çok askerî müzik toplulukları için bestelenir.
- C) Marşlar coşkulu ve dinamik söylenir.
- D) Ağır tempoda yazılmış marşlar yoktur.

5

“Ses seviyesinin kademeli olarak artacağını ifade eder.”
Yukarıda tanımı verilen müziksel terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Moderato
- B) Allegro
- C) Crescendo
- D) Decrescendo

6

Aşağıda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

..... genellikle 2/4'lük ve 4/4'lük ölçüler (usuller) ile yazılan müziklerdir.

Mekanik ve dijital olmak üzere iki tip ..... vardır.

Zayıf zamanla başlayıp kuvvetli zamanla devam eden ve tekrar zayıf zamanla biten ritim aksamasına ..... denir.

7

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

	EVET	HAYIR
Müzik eserlerinde aksatım (senkop) kullanılan ölçüleri işaretleyebilirim.		
Müzik eserlerini hız belirteci (metronom) kullanarak seslendirebilirim.		
Hız belirteci (metronom) yardımıyla müzik eserlerini farklı hızlarda seslendirebilirim.		
Öğrendiğim eserleri arkadaşlarımla müzik grubu oluşturarak seslendirebilirim.		

3.

ÜNİTE

BENİM RİTMİM

BENİM EZGİM

SANAT VE MÜZİK

MÜZİKTE DİZİLER VE MAKAMLAR

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Ritim kalıpları oluşturacağız.

Kendi oluşturduğumuz ezgileri seslendireceğiz.

Sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramlarını öğreneceğiz.

Müzikte dizileri ve makamları tanıyacağız.

Anahtar Kelimeler

- ✓ Ritim (Tempo)
- ✓ Acemkürdi
- ✓ Sanat
- ✓ Muhayyerkürdi
- ✓ Sanatçı
- ✓ Majör
- ✓ Sanat Eseri
- ✓ Minör
- ✓ Kürdi

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Ritim, dinlediğimiz şarkının duygusunu etkiler mi? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Birbiri ardına eşit aralıklı düzenlerle sıralanan vuruşlara **ritim** denir. Ritim müziğin hareketini belirler. Ritim (tempo) günlük yaşamımızda da vardır. Kalp atışımız, nefes alıp verişimiz, yürümemiz ritimsel özelliği bulunan durumlardır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma - Uygulama

Etkinliğin Amacı:

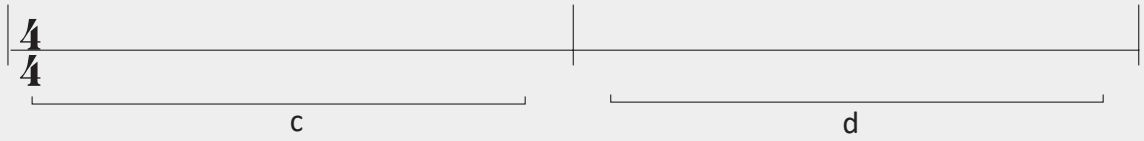
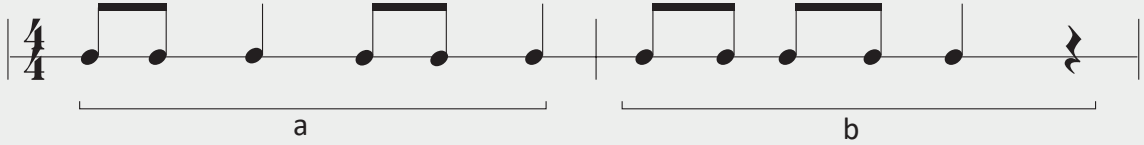
Ritim yazma ve çalma

Araç - Gereçler:

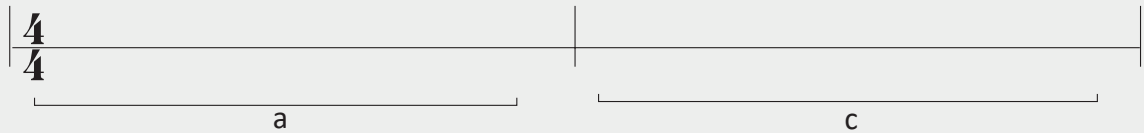
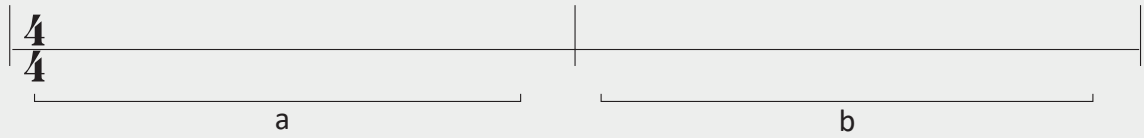
Ders kitabı, kalem, tef, ritim çubukları, marakas vb.

a) Aşağıdaki **a** ve **b** bölümü verilen ritim kalıbının **c** ve **d** bölümünü yazıp ritim kalıbını çeşitli ritim çalgıları ile seslendiriniz.

b) Aşağıda verilen sıralamaya (**a, b, a, c**) uygun basit ritim kalıpları yazınız, ritim kalıplarını çeşitli ritim çalgıları kullanarak birlikte seslendiriniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Uygulama - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Bildiği ezgilere ritim yazabilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem, çeşitli ritim çalgıları

Aşağıdaki "Malatya" adlı türküye basit ritim kalıpları yazarak ritim çalgılarıyla seslendiriniz.

MALATYA

♩ = 120
Orta (Moderato)Türkü
Yöre: Malatya

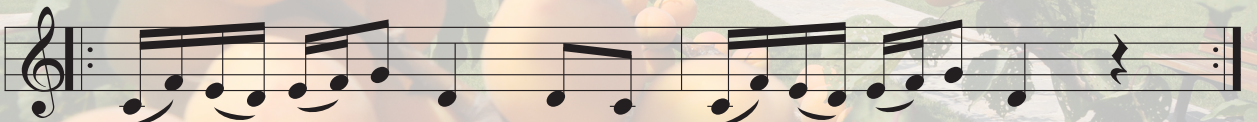
Ma__ lat__ ya Ma__ lat__ ya bu lun maz e__ şin
Ma lat ya__ yı baş tan ba__ şa çi__ çek bü rü__ müş

Gö nül__ le__ ri coş tu rur ay__ la__ gü__ ne şin
Ma lat__ ya__ nın genç le ri al__ mış__ yü__ rü__ müş

A man__ a man__ a man__ aman__ Ker nek li mi__ sin

Ker ne__ ğe__ gel me ye de ye min li__ mi sin

BENİM EZGİM

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Ezgi oluşturmak için ritim gerekli midir? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Daha önce öğrenmiş olduğumuz basit ritim kalıplarını hatırlayalım:

An- kara

Kara-man

Ge- li- bo- lu

İz - mir

Van

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma - Uygulama

Etkinliğin Amacı:

Ezgi oluşturmada ritim ögesini kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Aşağıda verilen ölçülerin üzerine kelimeye uygun olan ritim kalıbını yazınız. Yazmış olduğunuz ritim kalıbını beden perküsyonu ile çalınız.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma - Uygulama

Etkinliğin Amacı:

Ezgi oluşturma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Aşağıda ilk iki ölçüsü verilmiş olan ezgiyi tamamlayınız ve seslendiriniz.

BİLGİ KÖŞESİ

Müzik Kayıt Teknolojisi: Müzikle alakalı yapmış olduğumuz her türlü çalışmayı bilgisayar ortamında kayıt altına alabilmek mümkündür. Nota yazım çalışmalarını yapabileceğimiz günümüzde kullanılan bir çok program vardır. Ayrıca müzik ve ses düzenleme çalışmalarını yapabileceğimiz bazı programlar da mevcuttur.

Yaptığımız her türlü araştırma ve kayıtlarda güvenli internet kullanımı ile ilgili bazı hususlara dikkat etmemiz gerekmektedir. Kişisel bilgilerimizi ve şifrelerimizi paylaşmamalıyız ve kullandığımız programların yasal ve lisanslı olmasına dikkat etmeliyiz. Bu yazılımların lisanslı olması bilgisayarımızda bulunan verilerin güvenliği açısından önemlidir.

Siber Güvenlik: Kurumlar açısından siber güvenlik, işle ilgili kritik öneme sahip işlevlerin kullanılabilir olmasını, operasyon ve bilgi güvenliği sayesinde gizli verilerin korunmasını sağlamak demektir. Ülkeler açısından ise vatandaşların, kurumların, kritik altyapının ve devlete ait bilgisayar sistemlerinin saldırılara ya da verilerin çalınmasına karşı korunması anlamına gelir. Tanımlar farklı olsa da siber güvenlik bireylerin, kurumların ve devletlerin bilgi işlem hedeflerine özel ve güvenilir bir şekilde ulaşmalarına olanak veren ortak etkinlikleri ve kaynakları ifade eder.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma - Uygulama

Etkinliğin Amacı:

Ezgi oluşturma ve kayıt altına alma

Araç - Gereçler:

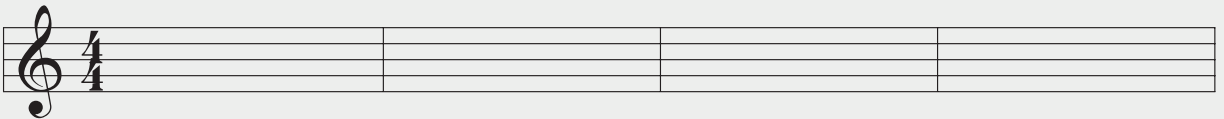
Ders kitabı, kalem, CD, taşınır bellek vb.

Aşağıda verilen dizek üzerine

a) 4/4'lük, başlangıç sesi do, mi, sol seslerinden biri ile başlayan ve "do" sesi ile biten bir ezgi yazınız.

b) Yazdığınız ezgiyi kayıt altına (hafıza kartı, taşınır bellek, CD vb.) alınız.

SANAT VE MÜZİK

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Sanat dallarından hangilerini biliyorsunuz? Bildiklerinizi paylaşınız.
2. Sanat eseri hakkında neler biliyorsunuz? Düşüncelerinizi paylaşınız.
3. Atatürk'ün **"Sanat ve sanatçıdan yoksun bir toplumun canlılığı olmaz."** sözünden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Sanat: Bir duygunun, bir tasarımın ya da güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tümüne ya da bu anlatım sonucu ortaya çıkan üstün yaratıcılığa **sanat** denir. Sanat inceliklerin tamamıdır. Bir meslekte uyulması gereken kuralların tümüdür.

Sanatçı: Sanatı icra eden, bir düşünceyi ya da bir görseelliği en güzel şekliyle yansıtan veya ifade edebilen kişidir.

Sanat Eseri: Sanatçının kendine özgü duygusunu, heyecanını, hayal gücünü ve yeteneklerini yansıttığı insanların duygu, düşünce ve hayal dünyasını geliştiren eserlerdir.

İnsanların duygularının bir anlatım yolu ve biçimi olan sanat, çeşitli şekillerde gruplandırılır:

1. Görsel Sanatlar: Resim, heykel, mimari, seramik, vitray, fotoğraf vb.

2. İşitsel Sanatlar: Müzik, edebiyat vb.

3. Sahne Sanatları: Opera, bale, halk dansları, halk oyunları, tiyatro, sinema, müzikal, pandomim sanatı, kukla, gölge oyunu vb.

Bu sanat dallarının tamamına **güzel sanatlar** denir.

Sanat dalları toplum yapısı içinde birbirinden bağımsız düşünülemez. Müzik de sanatın bir dalı olduğu için diğer sanat dallarıyla etkileşim içindedir. Kişiden, toplumdaki ve diğer sanatlardan ayrı düşünülemez. Müzik toplumsal olgulara hitap etmektedir.

Müziğin edebiyatla ilişkisi: Müziğin önemli ögesi olan şarkı sözleri için şiirlerden de yararlanır.

Müziğin mimari ile ilişkisi: Konser salonları yapılırken salonların akustik yapısının uygun olması için mimariden yararlanır.

Müziğin tiyatro ve sinema ile ilişkisi: Sinema ve tiyatro, seyirciye duygu ve düşünceleri daha kolay aktarabilmek için müziğin gücünden, etkisinden yararlanır.

Müziğin halk dansları ve bale ile ilişkisi: Bu sanat dalları doğrudan müzikle bağlantılı sanatlardır. Halk dansları ve bale müziksiz icra edilemez.

Müziğin opera ve müzikal ile ilişkisi: Opera diyalogları müzik yoluyla verilir. Şarkılı tiyatro oyunları olan müzikaller, müziksiz olmaz.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Okuma

Etkinliğin Amacı:

Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrayabilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, bilgisayar vb.

Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Çoban Çeşmesi" isimli aşağıdaki şiirini bir müzik eşliğinde okuyunuz.

ÇOBAN ÇEŞMESİ

Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi,
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi.

Gönlünü Şirin'in aşkı sarınca
Yol almış hayatın ufuklarınca.
O hızla dağları Ferhat yarınca
Başlamış akmağa çoban çeşmesi.

O zaman başından aşkındı derdi.
Mermeri oyardı, taşı delerdi.
Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi.
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi!

Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu,
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu...
Sızmadı toprağa çoban çeşmesi.

Leyla gelin oldu, Mecnun mezarda,
Bir susuz yolcu yok şimdi dağlarda,
Ateşten kızaran bir gül arar da,
Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi.

Ne şair yaş döker, ne aşık ağlar.
Tarihe karıştı eski sevdalar.
Beyhude seslenir, beyhude çağlar,
Bir sola, bir sağa çoban çeşmesi...

Faruk Nafiz ÇAMLİBEL

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma

Etkinliğin Amacı:

Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrayabilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Şiirle birlikte dinlemiş olduğunuz müziğin şiirin duygusuna olan etkisini yazınız ve yazdıklarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Okuma - Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrayabilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, bilgisayar vb.

Aşağıdaki "Mihriban" adlı şiiri okuyunuz. Bestelenmiş hâlini dinleyerek müziğin şiir üzerindeki etkisini tartışınız.

MİHRİBAN

Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışım, çözülüyor Mihriban.
Ayrılıktan zor belleme ölümü,
Görmeyince sezilmiyor Mihriban.

Yâr deyince, kalem elden düşüyor.
Gözlerim görmüyor, aklım şaşıyor.
Lambada titreyen alev üşüyor.
Aşk, kağıda yazılmıyor Mihriban.

Önce naz, sonra söz ve sonra hile...
Sevilen, seveni düşürür dile.
Seneler, asırlar değişse bile
Eski töre bozulmuyor Mihriban.

Tabiplerde ilaç yoktur yarama.
Aşk deyince ötesini arama.
Her nesnenin bir bitimi var ama
Aşka hudut çizilmiyor Mihriban.

Boşa bağlanmamış bülbül, gülüne.
Kar koysan köz olur aşkın külüne...
Şaştım kara bahtın tahammülüne.
Taşa çalsam ezilmiyor Mihriban.

Tarife sığmıyor aşkın anlamı
Ancak çeken bilir bu derdi, gamı.
Bir kördüğüm baştan sona tamamı...
Çözemedim... Çözülüyor Mihriban.

Abdürrahim KARAKOÇ

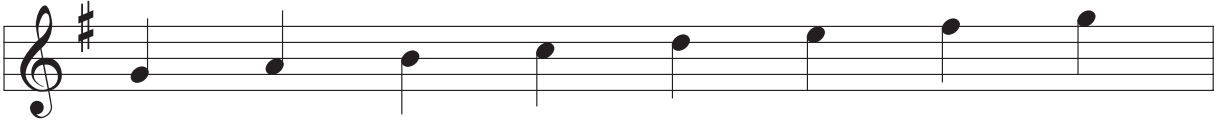
MÜZİKTE DİZİLER VE MAKAMLAR

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Dinlediğimiz ezgilerin bizlerde oluşturduğu farklı duyguların sebebi nedir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
2. Bildiğiniz müzik türlerini birbirinden farklı kılan sebepler nelerdir? Bilgilerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Tek diyezli majör ton **sol majördür**. Majör tonlardaki ezgiler genellikle hareketli olup insana neşe ve coşku hissi verir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Tek diyezli majör diziyi kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "İlkbahar" adlı şarkıyı seslendiriniz.

İLKBAHAR

$\bullet = 120$
Orta (Moderato)

Mehmet Ali GÖNÜL

Ba har da çi çek ler a çar_ Kuş lar_ cı vıl_ da şır_

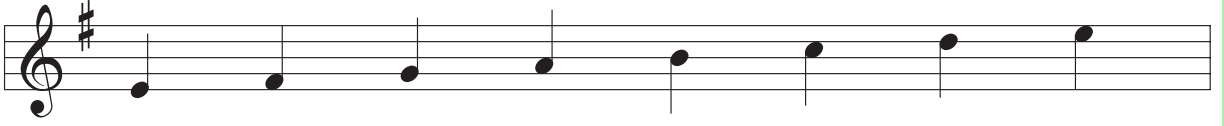
Her ta raf ren gâ_ renk o lur_ İlk ba har ne gü zel dir

İlk ba har ne gü zel dir

BİLGİ KÖŞESİ

Tek diyezli minör ton **mi minördür**. Minör tonlardaki ezgiler genellikle duygusal olup insana hüzün hissi verir.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Tek diyezli minör diziyi kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "Yurdumda" adlı şarkıyı seslendiriniz.

YURDUMDA

♩ = 120
Orta (Moderato)

Mahir DİNÇER

mf To hum lar fi da na fi dan lar a ğa ca
Bir tek dal kır ma dan or man sız kal ma dan

A ğaç lar or ma na dön me li yur_ dum da
Her in san bir fi dan dik me li yur_ dum da

Yu va dir_ kuş la ra ör tü dür_ top ra ğa

Can ve rir do ğa ya or man lar yur_ dum da (Fine)

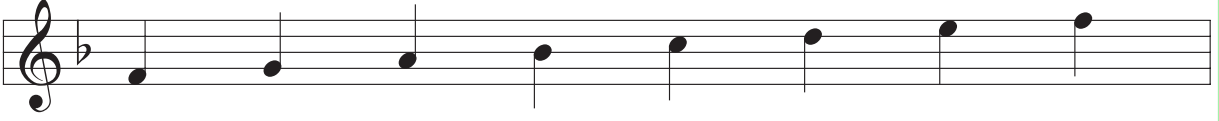

BİLGİ KÖŞESİ

Fa majör dizisi aşağıdaki gibidir.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Tek bemollü major diziyi kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "Zımterelelli" adlı şarkıyı seslendiriniz.

ZIMTERELELLİ

Uyarlayan
Muammer - Meliha SUN

♩ = 168

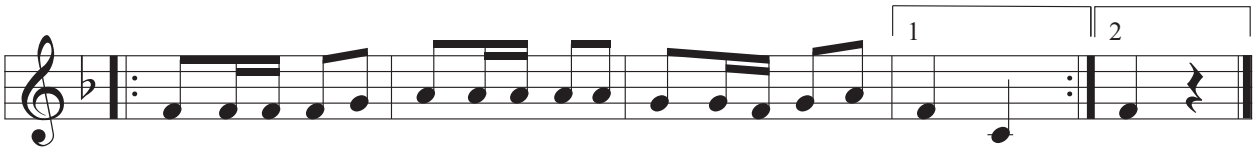
Çabuk (Allegro)

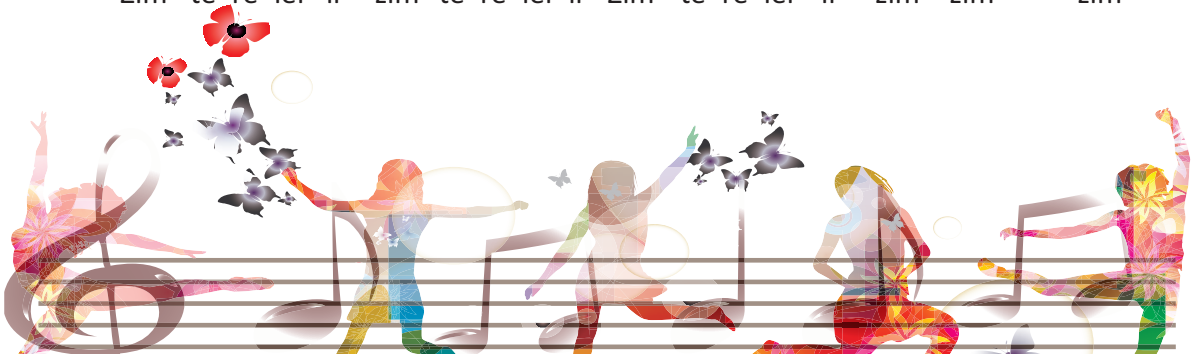
Biz köyler den ge len şen çal gı cı la rız hey rız

Da vul ke man dü duk ça la rız hey
Şar kı söy ler o yun oy na rız

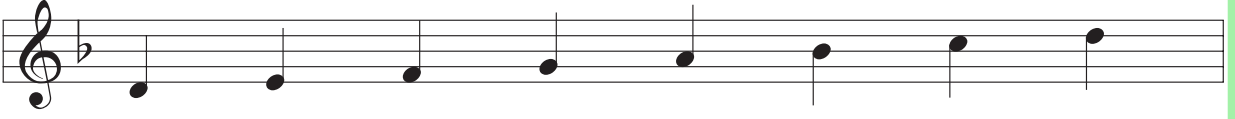

Zım te re lel li zım te re lel li Zım te re lel li zım zım zım

BİLGİ KÖŞESİ

Re minör dizisi aşağıdaki gibidir.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Tek bemollü minör diziyi kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "Yaşamak" adlı şarkıyı seslendiriniz.

YAŞAMAK

$\bullet = 120$
Orta (Moderato)

Söz: Cemil Cevdet EMREM
Müzik: Veli KANIK

mf Ge li niz ge li niz si lin sin e le mi niz
Yem ye şil bah çe ler de re te pe bü tün yer

f Dal dal şu ö tü şen bül bül ler ne şen
Dağ lar ve ba yır lar e sen rüz gâr lar

Neş e miz en bü_ yük e mel dir di yor ah

Ya şa mak ne hoş tur gü_ zel dir di yor

BİLGİ KÖŞESİ

Dizilerin geleneksel Türk müziği ses sistemine göre işlenmesine **makam** denir. Makam bir dizide belirli sesi veya sesleri güçlendirilerek oluşturulan ezgilerin belirli bir sesteki bitirilmesi. Her şarkının veya ezginin bir makamı vardır. Makamlarımız seyir bakımından **çıkıcı, inici, inici - çıkıcı** özellik gösterir. Türk müziğinde makamlar üç gruba ayrılır:

1. Basit makamlar
2. Göçürülmüş makamlar
3. Bileşik makamlar

Kürdi Makamı: Basit makamdır. Makam dizisi çıkıcı bazen de çıkıcı - inicidir. Kürdi makamı günümüzde arabesk ve güncel müziklerde sıklıkla kullanılan bir makamdır.

Geleneksel Türk müziğinde diziler **makam**, Türk halk müziğinde ise **ayak** olarak adlandırılır. Örneğin geleneksel Türk müziğinde eviç makamı dizisi, Türk halk müziğinde misket olarak adlandırılır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Eviç makamını ayırt edebilme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

“Evlerinin Önü Yıldız Piyade” adlı türküyü dinleyiniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Kürdi makamını hissetme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda verilen kürdi makamındaki "Aşk Rüya dır Çok Zaman" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.

AŞK RÜYADIR ÇOK ZAMAN

♩ = 84

Orta Yavaş (Andante)

Söz: Yalçın BENLİCAN

Müzik: Turhan TAŞAN

Aşk rü ya dır çok_ za man Ol_ du ğu gi bi bı rak

(saz .. ..) (saz .. ..) Tek sen_ mi sin ay_ rı

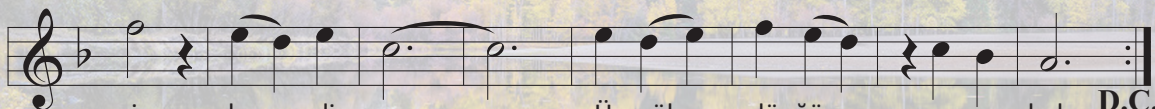
lan_ Ü zül_ dü ğün_ şe ye bak (saz .. ..)

.. ..) Ba kıp ba kıp res mi ne

Tür kü ya kıp is_ mi ne Dert ek_ le

yip der_ di ne_ Ü zül_ dü ğün_ şe ye bak D.C. (Fine)

Olmasa da çok güzel,
Sevgisi sana yeter.
Yok yok deyip bir haber
Üzüldüğün şeye bak.

Bakıp bakıp resmine,
Türkü yakıp ismine,
Dert ekleyip derdine,
Üzüldüğün şeye bak.

BİLGİ KÖŞESİ

Acemkürdi Makamı: Bileşik bir makamdır. Makam dizisi inicidir. Makamın adının kökeni Arapça ve Farsçadan gelmektedir. Müzik tarihimize baktığımızda acemkürdi makamının 3. Sultan Selim döneminde oluşturulduğu görülmektedir.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Acemkürdi makamını hissetme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda verilen acemkürdi makamındaki "Kır Atıma Bineyim" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.

KIR ATIMA BİNEYİM

Orta (Moderato)

Nasibin Mehmet YÜRÜ

Kır a tı ma bi ne yim Yâr yo lu na
Ey dağ lar u lu dağ lar Yü re ci ğim

gi de yim Be ni aş ka dü şü ren
kan ağ lar Yâr bu ra dan geç ti mi

Gül yü zü nü gö re yim gö re yim
Söy le yin yü ce dağ lar ce dağ lar

A man a man ben yan dim Ba na yâr o

lur san dim

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Yazma

Etkinliğin Amacı:

Makamları hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

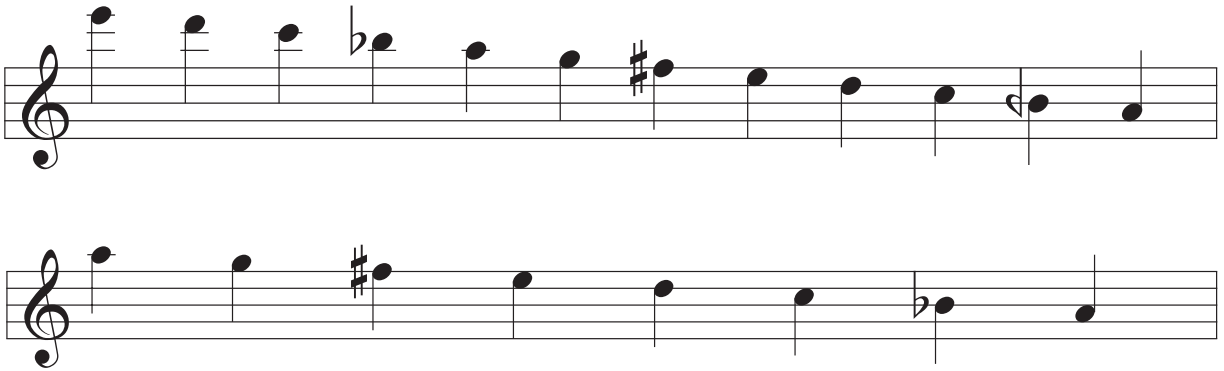
“Bak Yine Geçti Bahar” ve “Nar Tanem Bir Tanem” adlı şarkıları dinleyiniz ve hangi makama ait olduklarını bulmaya çalışınız.

Bak Yine Geçti Bahar: .....

Seven Ne Yapmaz: .....

BİLGİ KÖŞESİ

Muhayyerkürdi Makamı: Bileşik bir makamdır. Makam dizisi inacidir. Muhayyerkürdi makamı, Lale Devri'nden gelen bir makam olarak bilinmektedir. Sultan III. Selim Han'dan önceki devirde muhayyerkürdiye örnek bulmak çok güçtür. Sultan III. Selim Han'dan sonra ise makam geliştirilerek makamın örnekleri arttırılmıştır. Günümüzde en sık kullanılan şekli muhayyer makamı dizisiyle başlayıp kürdi makamı dizisi ile biten dizidir. Zamanımız bestekârları tarafından muhayyerkürdi makamıyla şarkılar ve fantezi eserler bestelenmiştir.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Muhayyerkürdi makamını hissetme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda verilen muhayyerkürdi makamındaki "Ne Olursun Güzelim Sevsen Beni" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.

NE OLUR SUN GÜZELİM SEVSEN BENİ

$\text{♩} = 72$
Adagio (Yavaş) Rüştü DEMİRCİ

Ne o lur sun gü ze_ lim sev sen be_ ni Yâr di ye rek_
Yak tın yık tın kül et_ tin e rit tin be_ ni Mec nu na çe_

si ne_ ne_ sar san_ be_ ni_ (saz . .) ni_ (saz . .)
vir din_ mah vet tin_ be_ ni_ ni_

Bir gün öl dü_ re cek_ sin_
Â şık gi bi_ sev mez_ sen_

en so nun da sen_ be ni en so nun da sen_ be ni
Kardeş gi bi_ sev_ be ni kardeş gi bi_ sev_ be ni

Dal ga lan dım_ da du_ rul dum koş tum ar dın_ dan yo_ rul dum

Bin ler ce gü_ zel gör_ düm_ de

En son sa na_ vu rul_ dum en son sa na_ vu rul_ dum

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1

Güzel sanatların sınıflandırılmasında müzik aşağıdaki bölümlerden hangisinin içerisinde yer alır?

- A) Görsel sanatlar   B) İşitsel sanatlar   C) Sahne sanatları   D) Tiyatro sanatı

2

Aşağıdakilerden hangisi müziğin ilişkili olduğu sanat dalı **değildir**?

- A) Görsel sanatlar   B) Sahne sanatları   C) Fonetik sanatlar   D) El sanatları

3

Aşağıdaki sanat dallarından hangisi müzik ile doğrudan ilişkili **değildir**?

- A) Bale   B) Halk dansları   C) Opera   D) Heykel - Mimari

4

Geleneksel Türk sanat müziğinde dizilerin Türk müziği ses sistemine göre işlenmesine ne ad verilir?

- A) Majör   B) Modülasyon   C) Makam   D) Minör

5

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU	EVET	HAYIR
Müzik eserlerine basit ritim eşlikleri yazabilirim.		
Öğrendiğim notalarla kendi ezgimi yazabilirim.		
Seslendirdiğim ezgiyi hafıza kartı, CD, mp3 çalar vb. araçlara kaydedebilirim.		
Müzik eserlerini dinlerken veya kaydederken güvenli internet kullanım kurallarına dikkat ederim.		
Yasal internet kullanım kurallarına dikkat ederim.		
Dinlediğim müzik eserlerinin makamlarını ayırt edebilirim.		
"Kır Atıma Bineyim" adlı şarkıyı söyleyebilirim.		

4.

ÜNİTE

GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ BİÇİMLERİ

MÜZİK KÜLTÜRÜMÜZE SES VERENLER

TÜRKÜ HİKÂYESLERİ

MAHALLÎ SANATÇILAR

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Türk müziği biçimlerini tanıyacağız.

Türk kültürüne ait müzikleri dinleyeceğiz.

Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırıp canlandıracağız.

Mahallî sanatçılarımızı araştıracağız.

Anahtar Kelimeler

- ✓ Peşrev
- ✓ Saz Semaisi
- ✓ İlahi
- ✓ Nefes
- ✓ Değiş
- ✓ Kırık Hava
- ✓ Mahallî
- ✓ Şarkı
- ✓ Longa
- ✓ Uzun Hava

GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ BİÇİMLERİ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Geleneksel müziklerimiz hakkında neler biliyorsunuz? Bildiklerinizi paylaşınız.
2. Uzun hava türünde bir eser dinlediniz mi? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

GELENEKSEL TÜRK MÜZİKLERİ

Geleneksel Müzik: Geleneğe bağlı olan ve onu koruyarak yaşatan müzik türüdür. Türkiye’de geleneksel müzik terimi, hem halk müziği hem klasik Türk müziği hem de askerî müzik için kullanılır. Bu müzik türlerinin üçü de yüzyılları kapsayan köklü geleneksel özelliklere sahiptir.

TÜRK HALK MÜZİĞİ

Türk halkının düşüncelerini, duygularını ve yaşantısını dile getiren, yaşadığı yörenin geleneklerini ve kendine özgü özelliklerini ifade eden sözlü ya da sözsüz ezgilerdir. Bu ezgiler kuşaktan kuşağa ve kulaktan kulağa aktarılarak günümüze ulaşmıştır.

Halk müziğinin bestecileri genellikle bilinmez, halk müziği eserleri anonimdir. Anonim özelliğiyle toplulukları temsil eder, onların bölgesel ya da yöresel dil ve tavır özelliklerini yansıtır.

Türk halk müziğini uzun hava ve kırık hava olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

* Uzun Hava

Ritmî ve ölçüsü belli olmayan serbest olarak çalınıp söylenen ezgilerdir. Uzun havalar ezgi ve okuyuş biçimi (ağız-üslup) yönünden ait olduğu bölgenin özelliklerini yansıtır.

Ağıt olarak hemen her yörede mevcuttur. Ağıdın dışında uzun havalar yöresine göre maya, bozlak, hoyrat gibi adlarla anılır.

* Kırık Hava

Halk müziğinde belli bir ritmi ve ölçüsü olan sözlü ve sözsüz olarak çalınıp söylenen ezgilerdir. Bunlar kendi içinde türküler ve oyun havaları olarak gruplandırılır.

- Türkü

Halkın sevincini, özlemlerini, mutluluğunu, üzüntüsünü, acısını, ayrılığını dile getiren ölçülü halk müziği eserleridir. Türküler halk şiirlerinin yine halk ezgileriyle birleşmesinden oluşur.

Türküler, Anadolu’nun her yöresinde değişik adlarla anılır. Değiş, semah, halay, zeybek, horon, bar bunlardan bazılarıdır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Uzun havayı dinleme yoluyla öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

“Şad Olup Gülmedim De” ve “Hüma Kuşu Yükseklerden Seslenir” adlı uzun havaları dinleyiniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Türküyü dinleme yoluyla öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Şu Dalma'dan Geçtin mi?" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

ŞU DALMA'DAN GEÇTİN Mİ?
(YÖRÜK ALİ)Türkü
Yöre: Nazilli

Orta Yavaş (Andante)

Şu Dal_ ma dan geç_ tin mi So ğuk_ su lar iç_ tin mi
Cep ke_ ni nin kol_ la rı Pa rıl_ dı yor pul_ la rıE fe_ le rin i_ çin de Yö rük A li yi seç_ tin mi
Yö rük de A li ge_ li yor A çıl_ Ay dın yol_ la_ rı

Hey gi di min e fe_ si e_ fe_ si_ e fe le rin e fe_ si

BİLGİ KÖŞESİ**GELENEKSEL TÜRK MÜZİKLERİ**

- Oyun havaları

Halk oyunlarına eşlik amacıyla çalınıp söylenen eserlerdir. Bunlar sözlü ya da sözsüz olabilirler. Karadeniz Bölgesi'nde horon, Trakya'da karşılama, Ege Bölgesi'nde zeybek, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde halay adı ile anılır. Bunların dışında kaşık, bar, teke, hora, seymen gibi yöresel oyunlarımız da vardır.

3. ETKİNLİK**Etkinliğin Adı:**

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Oyun havalarını dinleme
yoluyla öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Bitlis Halayı" ve "Silifke'nin Yoğurdu" adlı oyun havalarını dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

Klasik Türk müziği, Orta Asya Türk müzik kültürüne dayanmaktadır. Uygarlıkların beşiği kabul edilen Orta Asya'dan başlayan büyük Türk göçü, bu müzik kültürünü ve ritmini yeni yerleşim bölgelerine taşımıştır. Ancak zaman içinde bölgesel kültürlerden de etkilenerek gelişim göstermiştir. Klasik Türk müziği dinî müzik (tasavvufi müzik) ve klasik Türk sanat müziği olarak ikiye ayrılır.

KLASİK TÜRK SANAT MÜZİĞİ

Klasik Türk sanat müziği makamsal bir müzik türüdür. Besteler Türk müziği ses sistemine (komalı ses sistemi) göre yapılır. Her makamın kendine özgü özelliği vardır. Türk müziğinde kullanılan ritim kalıplarına **usul** denir. Klasik Türk sanat müziğinde eserler, makamlar ve usullerin özelliklerine göre biçimlere ayrılır: peşrev, saz semaisi, longa, şarkı... Bu türler genellikle fasıl programlarında bir arada sunulur. Türk müziğinde aynı makamda ve değişik türlerdeki müzik eserlerinin çalınıp söylenmesine **fasıl** denir. Fasıl programlarında peşrev, şarkı, taksim, saz semaisi gibi türler yer alır.

* Peşrev

Bir makamın özelliklerini belirten ve genellikle fasıl başında çalınan iki, üç, dört haneden ve hane sonlarında tekrarlanan teslimden oluşan sözsüz saz eserleridir.

* Taksim

Herhangi bir saz tarafından seslendirilen, icra edilecek makamın özelliklerini gösteren, doğaçlama yapılan, usule bağlı olmayan saz müziğidir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Taksim biçimini dinleyerek hissetme.

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Kürdi, acemkürdi ve muhayyerkürdi makamlarında taksim örnekleri dinleyiniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Peşrev biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Hüseyin Sadeddin Arel'in "Mini Mini Bir Nihavent Peşrevi" adlı eserini dinleyiniz.

MİNİ MİNİ BİR NİHAVENT PEŞREVI

1. Hane

Hüseyin Sadeddin AREL

2. Hane

3. Hane

BİLGİ KÖŞESİ

KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

* Saz Semaisi

Bir makamın özellik ve karakterine uygun olarak yapılan ve faslın sonunda çalınan sözsüz saz eseridir. Dört hane ve hane sonlarında tekrarlanan teslimden oluşur.

* Longa

Türk müziğinde 2/4'lük (nim sofyan) usulüyle bestelenmiş hareketli, canlı ve yürük oyun havasıdır. Ancak müziğimizde fasıl sonlarında kullanılır.

* Şarkı

Klasik Türk sanat müziğinde müzikal yapısı küçük, anlaşılması kolay, sözlü müziğin en çok kullanılan biçimidir. Genellikle aşk üzerine söylenir. Nakarata ve ara nağmesi vardır.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Saz semaisi biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Sadi Işılav'ın "Muhayyerkürdi Saz Semaisi"ni dinleyiniz.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Longa biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Kevser Hanım'ın "Nihavent Longa" adlı eserini dinleyiniz.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Şarkı biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Dargın Ayrılmayalım" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.

DARGIN AYRILMAYALIM

Orta (Moderato)

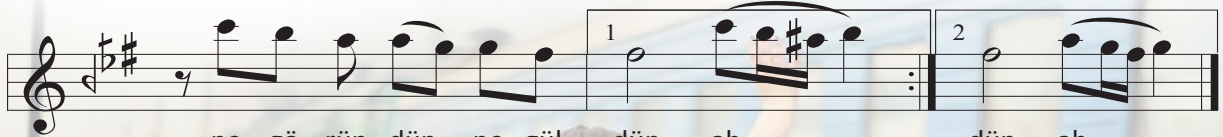
Yusuf NALKESEN

Dargın ayrıl ma yalım
Yol cu lar a ra sın dadi ye ko ş tumsa na dün
a radım se ni bir birGöz le rim va gon la rı
E lim de kal dı yazıkdo laş tı üz gün üz gün
çi çek le rin le men dildo laş tı üz gün
çi çek le rin le1
üz gün (saz .. .. .) men dil2
üz gün men dil

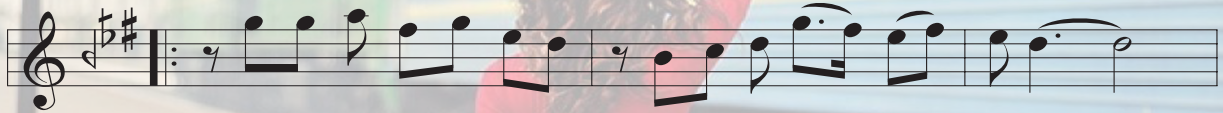
(saz .. .. .)

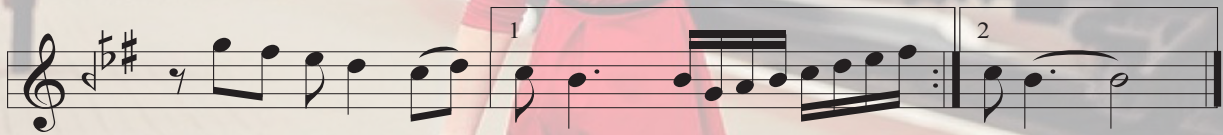
.. .. .)

Çık ma dın pen ce re ye
Ge tir miş tim sa na bir1
ne gö rün dün ne gül dün
de met be yaz ka ran fil

ah ah

2
dün ah
fil ah

Göz le rim va gon la rı do laş tı üz gün üz gün

1
do laş tı üz gün üz gün

(saz .. .. .)

2
üz gün

BİLGİ KÖŞESİ

KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

TASAVVUF MÜZİĞİ

Dinî duyguların ve düşüncelerin ifade edildiği müzik türüdür. Dinî müzik türlerinden bazıları şunlardır: Mevlevî ayini, salat, nefes, ilahi, deyiş, kaside, semah...

* Sala (Salat)

Hz. Muhammet'e (S.A.V) hürmet, dua ve selâm içeren sözlerin usulsüz olarak ezgilendirilmesiyle oluşur. Sabah salası, cuma salası, cenaze salası, salat-ı ümmiyye, salat ü selam sala örneklerindedir.

* İlahi

Sözleri dinî duyguları ve düşünceleri içeren, her makamdan çeşitli usullerle kendine has bir tavırla bestelenmiş eserlerdir. İlahiler bir veya birkaç kişi tarafından dinî meclislerde okunur.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Sala biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Buhûrîzâde Mustafa İtrî'nin "Salat-ı Ümmiyye" adlı eserini dinleyiniz ve seslendiriniz.

SALAT-I ÜMMİYYE

Yavaş (Adagio)

Al la hümmesal li â lâ_ sey yi di na_ Mu ham me di nin ne biy yi

üm mi yi ve â lâ a li_ hi_ ve sah bi_ hi_ ve sel lim

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

İlahi biçimini dinleyerek kavrama

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Pir Sultan Abdal'ın "Demedim mi Demedim mi?" adlı ilahisini dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

* Nefes

Bektaşî tekkelerinde okunmak üzere Bektaşî şairler tarafından sözleri yazılan, çeşitli makamlardan küçük usullerle bestelenmiş manzum ilahilerdir. Bunların ilahilerden farkı Hz. Muhammed ile beraber Hz. Ali'nin de övülmesine yer verilmesidir.

* Mevlevî ayini

Ayin tekkelerde yapılan toplu ibadet şekillerinden biridir. Kelime anlamı dinî törendir. Ayinlerde her hareket tasavvufî düşüncelerin izlerini taşır.

* Değiş

Anadolu halk müziği ve edebiyatında türkü, mani, koşma gibi türlerle söylenen ya da yazılan ezgili müzik türüdür. Âşık müziği ve edebiyatında deyiş sözcüğü, Alevî ve Sünnî âşıkların ortak kullandığı bir terimdir. Deyişlerdeki sözel ifade ezgiyle bağlantılı ve şiirdeki anlatım ile melodik akış birbiriyle uyum içindedir.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Nefes biçimini hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

“Zahit Bizi Tan Eyleme” adlı nefes örneğini dinleyiniz.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Mevlevî ayini biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Öğretmeninizin sınıfa getirdiği Mevlevî ayini örneğini dinleyiniz.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma

Etkinliğin Amacı:

Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini yazma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Geleneksel Türk müziği biçimleri ile ilgili eserler dinlediniz. Dinlediğiniz müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

---

6. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Değiş biçimini hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

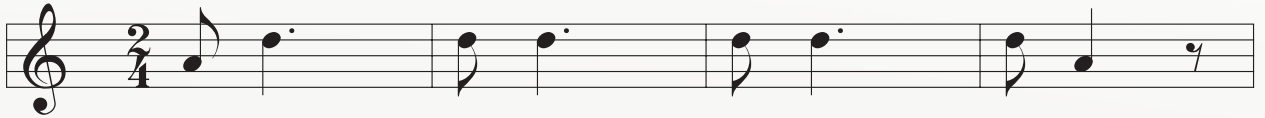
Aşağıdaki "Seherde Bir Bağa Girdim" adlı deyişi dinleyiniz ve seslendiriniz.

SEHERDE BİR BAĞA GİRDİM

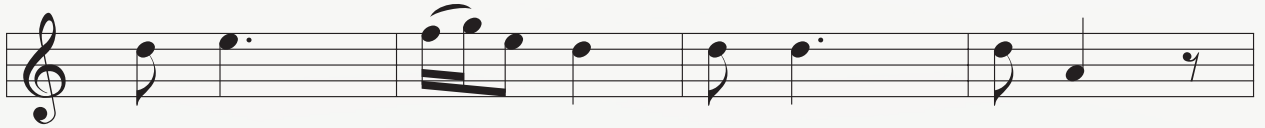
Orta (Moderato)

Türkü

Yöre: Tercan/Erzincan

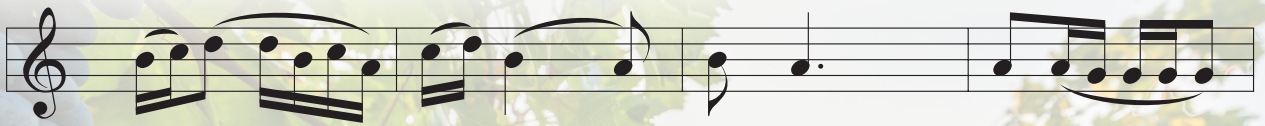
Se her de bir ba ğa gir dim

Se her de bir ba ğa gir dim

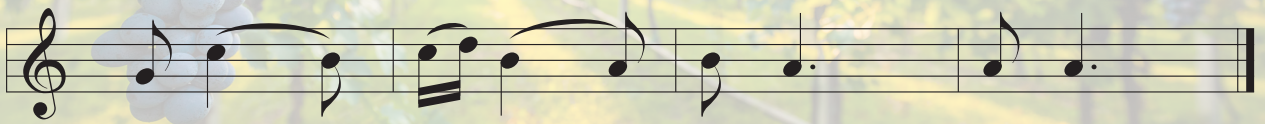
Ne bağ duy du ne bağ ban cı

El sun dum gül le rin der dim

Ne bağ duy du ne bağ ban cı

Ne bağ duy du ne bağ ban cı

MÜZİK KÜLTÜRÜMÜZE SES VERENLER

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Dinlediğiniz veya söylediğiniz müziklerin söz yazarını ve bestecisini merak eder misiniz?
2. Türk müziği kültürüne katkıda bulunmuş müzik insanları tanıyor musunuz? Bilgilerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

İçerisinde duygu, düşünce, ses ve birçok kültür ögesi barındıran müzik, ait olduğu toplumun kültürel yapısını en iyi ifade eden araçlardan biridir. Yüzyıllar boyunca halkın neşesi, hüznü, acısı, isyanı samimi bir anlatım biçimi olan müzikle ifade edilerek nesilden nesile aktarılmıştır. Dolayısıyla köklü bir tarihe sahip olan Türk halkının müzik kültürü de oldukça zengindir. Müziğin Anadolu coğrafyası üzerindeki gelişimini Türk müzik kültürü kapsamında inceliyoruz. Zaman zaman çeşitli kültürlerle etkileşim içerisine giren Türk müziği, tarihî süreçte birçok değişim ve dönüşüm yaşamıştır. Geleneksel müziklerden popüler müzik anlayışına kadar çok geniş bir yelpazeye sahip Türk müzik kültürüne katkı sunan birçok sanatçımız vardır.

BUHÜRİZÂDE MUSTAFA İTRÎ (1640 - 1712)

Asıl adı Mustafa, takma adı ise İtrî'dir. Çiçekçilik ve meyvecilikle uğraştığı için İtrî mahlasını aldığı söylenir. Buhûrîzâde Mustafa Efendi, klasik Türk müziğinin kurucusudur. VI. Mehmet döneminde büyük üstat olarak ünlenmiş, devlet erkânı huzurunda fasıllar icra etmiştir. İtrî'nin müzikle ilgili kuramsal bilgilerinin çok üstün düzeyde olduğu kabul edilmektedir. Bestelerindeki melodi zenginliği çok kuvvetli olan sanatçı; peşrev, saz semaisi, kâr, beste, semai, ayin, naat, tevşih, tekbir, sala ve ilahi olmak üzere Türk müziğinin hemen her formunda eser vermiştir. İtrî'nin uğraşı konuları yalnız müzikle sınırlı kalmamıştır, şiirle ve hattatlıkla da ilgilenmiştir. Dinî musikinin çok önemli eserleri İtrî'ye aittir. Segâh Bayram Tekbiri, Segâh Salat-ı Ümmiyye, Cuma Salatı, Dilkeşhaveran Gece Salası, Rast Mevlevî Naat-ı Mevlana, Neva Kâr eserlerinden bazılarıdır.

Ülkemizin teklifi üzerine, UNESCO tarafından 2012 "İtrî Yılı" kabul edilmiştir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Buhûrîzâde Mustafa İtrî'nin "Segâh Tekbir" adlı eserini dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

YESARİ ASIM ARSOY (1896 - 1992)

Bağlamayla başladığı müzik yolculuğuna dokuz telli de denilen divan sazıyla devam etti. İki sene sonra uda heveslenerek bu sazda karar kıldı. Kendi gayretleriyle de musikiye ait bilgileri sağlam temellere oturttu. 1929'da bestekârlığa ilk adımını attı ve evlatlarım dediği üç eseri aynı yılda besteledi. 1933'te ehl-i vukuf (bilirkişi) olarak Yunanistan'a, 1938'de Batı müziğinde bilgisini ilerletmek ve çok sevdiği Çıgan müziğini yerinde dinlemek amacıyla Romanya'ya gitti. Burada kaldığı üç ay içerisinde müzik ufkunu genişleterek yurda döndü. İki yüz elli civarında eseri vardır.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Yesari Asim Arsoy'un "Akasyalar Açarken" adlı şarkısını dinleyiniz.

AKASYALAR AÇARKEN

Çabuk (Allegro)

Yesari Asim ARSOY

Yâr yo lu nu__ kol_ la__ dim Be yaz_ men dil_ sal_ la__ dim

O na çi çek__ yol_ la__ dim_ A kas ya lar__ a çar_ ken

Yâ rim_ ge lir__ ya__ nı_ ma Ka nı_ kay. nar_ ka_ nı__ ma

Ne şe ka tar__ câ_ nı__ ma_ A kas ya lar__ a çar_ ken

BİLGİ KÖŞESİ

SAFİYE AYL A (1907 - 1998)

Türk sanat müziğine yetmiş beş yıl boyunca emek veren, Cumhuriyet Dönemi'nin en tanınmış ses sanatçılarından. İstanbul'da dünyaya gelen sanatçı, müziğe küçük yaşta piyano çalarak başlamış, daha sonra ünlü bestekârlardan müzik dersleri almıştır. İlk kez 1931'de sahneye çıkan Safiye Ayla'nın en büyük hayranlarından biri de Mustafa Kemal Atatürk'tür. Onu dinlemekten büyük haz alan Mustafa Kemal, yapılan toplantılarda ve düzenlenen yemeklerde ona sık sık sevdiği şarkıları söyletirdi.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

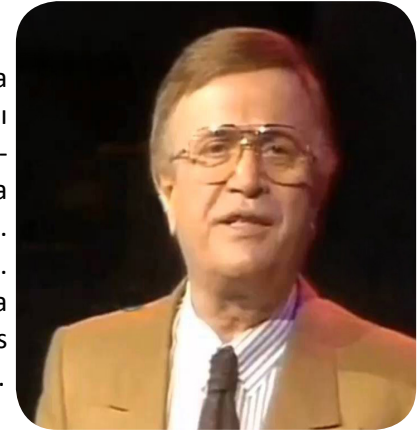
Safiye Ayla'nın seslendirdiği "Çile Bülbülüm Çile" adlı şarkıyı dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

ZİYA TAŞKENT (1932 - 1999)

1953 yılında radyo sanatçısı olan Ziya Taşkent, 1973 yılında Ankara Radyosunda koro yönetmenliğine başladı. Şarkıcılığın yanı sıra beste çalışmalarına başlayan sanatçı, birbirinden güzel şarkılar besteledi. Ankara Radyosunda başlayan sanat yaşamını daha sonra Türkiye Radyo Televizyon Kurumu çatısı altında sürdürdü. Kırk beş yıl boyunca solist, hoca, besteci ve şef olarak görev yaptı. 1998 yılında Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı tarafından Ziya Taşkent'e devlet sanatçısı unvanı verildi. Ziya Taşkent 17 Ağustos 1999 tarihinde yaşadığımız deprem felaketinde yaşamını kaybetti.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Ziya Taşkent'in bestelediği "Rüzgâr Susmuş Ses Vermiyor" adlı şarkıyı dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

BEKİR SITKI SEZGİN (1936 - 1996)

Geleneksel sanat müziği ses sanatçısı ve besteci. Babasından dinî müzik eserleri meşk eden sanatçı, İstanbul Belediye Konservatuvarında öğrenim görmüştür. Konservatuvarı bitirdikten sonra 1959 - 1976 yılları arasında İzmir Radyosunda ses sanatçısı ve şef olarak görev yapmıştır. 1976'da İstanbul Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında öğretimlik yapmaya başlamıştır.

Geleneksel icra tarzının son temsilcilerinden olan Bekir Sıtkı Sezgin'in ilahi, durak, beste, ağır semai, yürük semai ve şarkı formlarında elli dolayında eseri vardır.

Bekir Sıtkı Sezgin okuduğu mevlid-i şerifler, kasideler, klasik tavırdaki şarkılar ve Türk müziğinin hemen her formunda icra ettiği eserlerle yakın dönemin en gözde üstatlarından biri olmuştur.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Bekir Sıtkı Sezgin'in seslendirdiği "Bahar Bitti, Güz Bitti" adlı şarkıyı dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

CİNUÇEN TANRIKORUR (1938 - 2000)

Geleneksel sanat müziği ut sanatçısı, besteci, müzikolog, müzik yazarı, mimar ve eğitimci. Müziğe küçük yaşta annesinden aldığı ut dersleriyle başlayan sanatçı, çalgısında kendi çabasıyla ilerlemiş, on dört yaşındayken ferahnak makamında bir saz semaisi bestelemiştir. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Bölümünü bitirmiştir. Yirmi iki ülkede solo ut ve ses resitalleri, konferans ve seminerler veren, bir ut metodu yazan Tanrıkorur'un beş yüz beş tane eseri vardır. Çeşitli makamlarda klasik fasılları, Mevlevi ayinleri, Yahya Kemal'in şiirleri üzerine yeni formlarda besteleri, naatları ve ilahileri vardır. *Müzik Kimliği Üzerine Düşünceler, Biraz da Müzik, Saz ü Söz Arasında, Osmanlılarda Müzik* yayımlanmış olduğu eserlerden bazılarıdır.

6. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

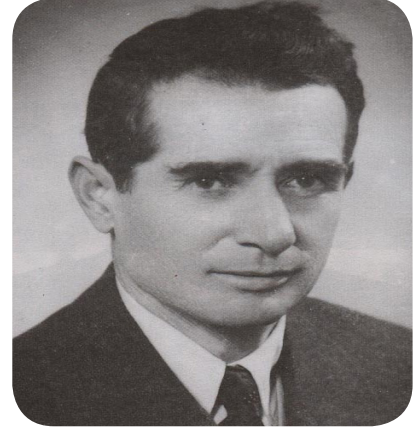
Cinuçen Tanrıkorur'un bestelediği "Günaydınım Nar Çiçeğim" adlı eseri dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

MUZAFFER SARISÖZEN (1899 - 1963)

Halk müziği araştırmacısı, topluluk yönetmeni, folklor arşivi kurucusu, halk dansları öğretmeni, bağlama sanatçısı, eğitimci ve müzik yazarı. Sivas'ın tanınmış bir ailesinden gelen Muzaffer Sarısözen Sivas'ta ilkokul öğretmenliği yapmıştır. Daha sonra İstanbul Belediye Konservatuvarında öğrenim görmüştür. 1940 yılında Ankara Radyosunda kurulan "Yurttan Sesler" adlı halk müziği korosunu yönetmeye başlamıştır. İsmi "Yurttan Sesler" programıyla özdeşleşmiştir.

Muzaffer Sarısözen 1937 ile 1953 yılları arasında, on binden fazla halk ezgisini derledi ve kaydetti. Derlediği bu türküleri tasnif ederek çok zengin bir arşiv oluşturdu. *Seçme Köy Türküleri, Türk Halk Musikisi Usulleri, Bağlamada Çok Seslilik, İki Sesli Halk Türküsü* yayımlanmış kitaplarından bazılarıdır.

7. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Muzaffer Sarısözen'in derlemiş olduğu "Konma Bülbül Konma Nergis Dalına" adlı türküyü dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

NEŞET ERTAŞ (1938 - 2012)

Türk halk ozanı ve halk müziği sanatçısı olan Neşet Ertaş, 1938 yılında Kırşehir'in Çiçekdağı ilçesinin Kırtıllar köyünde doğdu. Babası saz ustası Muharrem Ertaş'tır. Neşet Ertaş yedi çocuklu ailenin ikinci çocuğudur. Çocukluğunda ailesiyle birlikte Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Kırıkkale, Keskin, Yerköy, Kayseri, Yozgat ve köylerini gezdi. Bu yüzden okula gidemedi. Babası Muharrem Ertaş'tan halk müziği kültürünün inceliklerini öğrendi.

Neşet Ertaş bozlak türkülerini feryat olarak nitelerdi. Anadolu insanının acı ve kederini dile getiren onun sesi idi. Yoğun yöresel özellikler taşıyan bu müziğin ülke genelinde ve yurt dışında tanınmasını sağlamıştır. UNESCO tarafından "Yaşayan İnsan Hazinesi" kabul edilen Neşet Ertaş, 25 Nisan 2011 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı tarafından "Fahri Doktora" ödülüne layık görüldü. Hayata veda ettiğinde arkasında kendisinin de tam olarak sayısını bilemediği yüzlerce türkü (plak, kaset, CD vs. şeklinde), onlarca şiir bırakmıştır.

Tekrara düşmeden, sürekli yenileyerek yaptığı doğaçlama icra, onun görkemli sanatının en önemli yönlerinden biridir. Neşet Ertaş, bu özelliğiyle okuduğu her türküye damgasını vurmuş ve bugün herkes tarafından kullanılan "Neşet Ertaş Türküsü" isimlendirmesini hayatımıza sokmuştur.

8. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Neşet Ertaş'ın "Bahçe Duvarından Aştım" adlı türküsünü dinleyiniz ve seslendiriniz.

BAHÇE DUVARINDAN AŞTIMTürkü
Yöre: Kırşehir
Neşet ERTAŞ

Orta (Moderato)

Bah çe du va rın dan aş tım Bah çe

du va rın dan aş tım Sar ma şık gü

le do laş tım Sar ma şık gü le do

laş tım Öp tüm sev dim he lâl leş tim

Öp tüm sev dim he lâl leş tim Ya nı yo rum

ya nı yorum ya nı_ yorum he le Ma il ol dum gon_ ca

gü_ le A cem şa_ lı in_ ce be_ le

BİLGİ KÖŞESİ

VECİHE DARYAL (1908 - 1970)

Geleneksel Türk sanat müziği kanun sanatçımız. 1926'da Kız Muallim Mektebini bitiren sanatçı, İstanbul Radyosuna atanan ilk kanun sanatçısıdır. 1938'de Ankara Radyosuna geçmiştir. 1953'te yeniden İstanbul'a yerleşen Daryal, Belediye Konservatuarı İcra Heyetinde görev almıştır, 1966'da kanun sanatçısı ve öğretmeni olarak Ankara Radyosuna dönmüştür. Vecihe Daryal, geleneksel müziğimizin en değerli kanun sanatçılarından biri olarak bilinir.

9. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Vecihe Daryal'ın bestelediği "Gül Yüzün Soldukça Ömrümden Siler Her Neşeyi" adlı şarkıyı dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

ÖZAY GÖNLÜM (1940 - 2000)

1940'ta Erzincan'da dünyaya gelen Özay Gönlüm, baba tarafından Denizliliydi. Küçük yaşta ağız armonikası çalarak müziğe başladı, ortaokul yıllarında keman çaldı. Daha sonra bağlama çalmaya başladı.

Özellikle Denizli yöresinin türkülerini, sesi ve sazı ile mikrofonlara taşıdı. Çalıp söylediği Ege türküleri kadar taklit yeteneği, fıkraları ve Denizli ağızıyla folklorla zenginlik kattı.

Radyo oyunlarında ve tiyatrolarında rol alan Özay Gönlüm, radyo ve televizyonda yayınlanan "Nineden Mektuplar" tiplmesiyle çok sevildi.

Türküleriyle otuz dört yıldır gönülleri fetheden Özay Gönlüm 2000 yılında hayata gözlerini yumdu.

10. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Özay Gönlüm'ün "Kara Üzüm Salkımı" adlı türküsünü dinleyiniz ve seslendiriniz.

KARA ÜZÜM SALKIMI
(Azimem)Türkü
Yöre: Denizli/Honaz

Çabuk (Allegro)

Ka ra ü züm sal kı mı yum ma lı cık A zi mem
Ba ğa gir dim ü zü me yum ma lı cık A zi membe nim yâ rim sak lı mı
çı bık de ğ di gö zü meBi yo gö rem yü zü nü Ho pur ho pur A zi mem
Ben den u ta na ya rim Ho pur ho pur A zi memGay be di ver cem ak lı mı A ş şa kö yün pı nar la rı da
E lek ger sin yü zü ne Bi zim kö yün pı nar la rı da

yan dan har le yo a ma nın A zi me gızın sa ç la rı da par le yo

TÜRKÜ HİKÂYELERİ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Yaşadığınız çevrede anlatılan, duyduğunuz türkü hikâyesi var mı? Bildiklerinizi paylaşınız.

OKUMA ZAMANI

ORDU'NUN DERELERİ TÜRKÜSÜNÜN HİKÂYESİ

Yıllar önce, Ordu'nun uzak köylerinden birinde iki genç yaşarmış. Zengin bir ailenin oğlu olan Mehmet, fakir bir ailenin kızı olan güzeller güzeli Hacer'e aşık olmuş. Bu genç yağız delikanlı Mehmet de çok yakışıklıymış hani. O kadar yakışıklıymış ki genç kızların yüreklerini yakarmış.

Mehmet'le Hacer'in aşkı da geçmişte yaşanan büyük aşklara benzermiş. Her hafta belli günlerde zerdali ağacının dibinde buluşurlarmış. Akıp giden saatlerin farkına bile varmazlarmış. Fakat bu güzel aşkı çekemeyenler de varmış. Hasetlerinden çatlayan köyün diğer kızları çevirdikleri türlü oyunlarla bu masum beraberliğin sonunu hazırlamışlar. Hacer hakkında inanılmaz dedikodular çıkartmışlar ve nihayet Mehmet'in sevdiğini ve de köyünü terk etmesine neden olmuşlar.

Böylesine derin bir acıyla gurbete çıkan Mehmet, geride gözleri yaşlı masum bir kız ve dertli, acılı, yüreği yanık, yerinden kalkamayan yatalak bir ana bırakmış. Acılar içinde kalan yüreği yanık Hacer, her gün evinin yakınından akan dere kenarına inermiş, yıkadığı kar beyazı çamaşırları çitlere asarken dudaklarından eksik etmediği bir türküyle bütün köyü inletip durmuş.

"Ordu'nun dereleri aksa yukarı aksa, vermem seni ellere Ordu üstüme kalksa." "Ne var ki Hacer kızın bu feryadını, ne Mehmet duymuş ne de araya giren iyi niyetli eş dost bu işe bir çare bulmuş. Tüm komşuların gelip gittiği ev matem evine dönmüş.

O günden sonra günler, aylar, yıllar, böyle hızla akıp geçmiş. Ne Mehmet dönmüş ne de Hacer gidebilmiş sevdiğinin yanına. Ama yüreği yanık Hacer kız, dertli dertli söylemiş bu türküyü. "Oy Mehmet'im Mehmet'im, sana küstüm demedim, beni sana geçmişler, vallahi ben demedim."

Hacer kızın bu feryatlarında gerçeğin ta kendisi yatarmış. Ne çare ki dertli kız, içli türküsüne vurduğu gamını, kederini sevdiğine ulaştıramamış. Araya girenler de işin üstesinden gelememiş. Böylece uzun yıllar geçmiş aradan. Mehmet gurbette kalmış, Hacer kız da dere kenarında hem ağlamış hem söylemiş "Ordu'nun Dereleri" türküsünü ölünceye kadar.

O günden bugüne bu türkü söylenegelmiştir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Canlandırma

Etkinliğin Amacı:

Türkülerin yaşanmış hikâyelerini öğrenme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta

"Ordu'nun Dereleri" adlı türkünün hikâyesini sınıfta canlandırınız.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Yurdumuza ait türküleri
seslendirebilme

Araç - Gereçler:

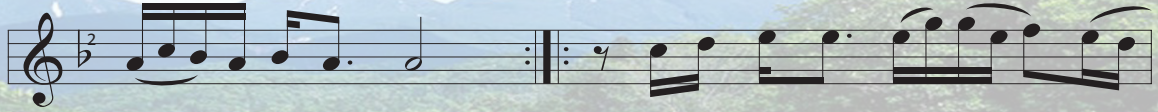
Ders kitabı, akıllı tahta,
mp3 çalar vb.

"Ordu'nun Dereleri" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

ORDU'NUN DERELERİ

Türkü
Yöre: Ordu

Orta (Moderato)

Or du nun de re_ le_ ri_ Ak sa yu ka rı ak_ sa_
Or du nun de re_ le_ ri_ Ka ra yo sun bağ lı_ yor_Or du nun de re_ le_ ri_ Ak sa yu ka rı ak_ sa_
Or du nun de re_ le_ ri_ Ka ra yo sun bağ lı_ yor_Ver mem se_ ni_ el_ le_ re_ Or du üs tü_ me_ kalk_ sa_
Kalk gi_ de_ lim_ sev_ di_ ğim_ A nam ev de_ ağ_ lı_ yor_sür_ me li mam man Oy Meh me dim Meh me_ dim_
sür_ me li mam man Oy bağ la mam bağ la_ mam_Sa na küs tüm de me_ dim_ Bé ni sa_ na_ geç miş_ ler_
Zerda li da lı mı_ sın_ Garip ga_ rip_ ça_ lar_ sın_Val la hi ben de_ me_ dim_ sür_ me li mam man
Benden sev da_ lı_ mı_ sın_ sür_ me li mam man

ARAŞTIRMA

"Gesi Bağları" adlı türkünün hikâyesini internetten ve kütüphanelerden araştırınız. Araştırma sonucunda öğrendiğiniz hikâyeyi sınıfta canlandırmak için hazırlanınız.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma

Etkinliğin Amacı:

Türkülerin yaşanmış hikâyelerini öğrenme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Araştırdığınız "Gesi Bağları" adlı türkünün hikâyesini yazınız.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Canlandırma

Etkinliğin Amacı:

Türkülerin yaşanmış hikâyelerini öğrenme.

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta

"Gesi Bağları" adlı türkünün hikâyesini sınıfta canlandırınız.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Gesi Bağları adlı türküyü öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Gesi Bağları" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

GESİ BAĞLARINDA

Türkü
Yöre: Kayseri

Orta (Moderato)

Ge si bağ la rın da do la nı yo rum
Bir çift se la mı na gü ve ni yo rumYi tir dim yâ ri mi
Gel o tur ya nı maA man a ra nı yo rum
Hâl le ri mi söy le yim

Gesi bağlarında üç top gülüm var.
Hey Allah'tan korkmaz sana bana ölüm var.
Ölüm varsa şu dünyada zulüm var.

Gel otur yanıma hâllerimi söyleyim.
Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim.

ARAŞTIRMA

Yaşadığınız yöredeki mahallî sanatçıları araştırınız. Mahallî sanatçılardan birini okulunuza davet ediniz.

MAHALLÎ SANATÇILAR

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Araştırmalarınız sonucu edindiğiniz bilgilerden yola çıkarak yörenizdeki mahallî sanatçıların adlarını söyleyiniz.
2. Mahallî sanatçıların görevi ile ilgili araştırmalarınız sonucu edindiğiniz bilgileri paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

MAHALLÎ SANATÇILAR

Bulduğu yörenin halk kültürünün, geleneğinin, göreneğinin yerli ve yerleşik temsilcisi olan mahallî sanatçılar, kültürel mirasın sürdürülmesine ve taşınmasına büyük katkı sunarlar. Her yörenin mahallî sanatçıları vardır.

Bir yörenin ezgilerini derleyen, çalan, söyleyen ve o yörenin müziğine her anlamda katkı sağlayan kişiler, müzik alanındaki mahallî sanatçılardır. Bu sanatçılar, bir yandan bireysel duygu ve düşüncelerini sanat eserine yansıtırken bir yandan da halkın duygu ve düşüncelerine ışık tutan kişilerdir. Mahallî sanatçılar buldukları yörenin sesidir aynı zamanda.

Hacı Taşan (Keskin), Çekiç Ali (Kırşehir), Muharrem Ertaş (Kırşehir), Kazancı Bedih (Şanlıurfa), Hasan Tunç (Trabzon), Remzi Bekar (Hemşin), Enver Demirbay (Elazığ), Rıza Konyalı (Konya), Zaralı Halil Söyler (Sivas), Nesimi Çimen (Adana) mahallî sanatçılarımızdan bazılarıdır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma

Etkinliğin Amacı:

Mahallî sanatçıları tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Çevrenizdeki mahallî sanatçılardan biriyle bir sohbet gerçekleştiriniz. Sohbetle ilgili izlenimlerinizi ve düşüncelerinizi yazınız.

---

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Mahallî sanatçılara ait eser seslendirme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Mahallî sanatçı Kazancı Bedih'ten alınan "Garip Bir Kuştu Gönüm" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

GARİP BİR KUŞTU GÖNLÜM

Çabuk (Allegro)

Türkü
Yöre: Şanlıurfa

Ga rip bir kuş tu gön lüm yâr e lim den uç

tu gön lüm Sa çı nın tel le ri ne vay

Ka pıl dı düş tü gön lüm A man

a man a man

hâ lim ya man vay

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Mahallî sanatçılara ait eserleri seslendirme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Mahallî sanatçı Hasan Tunç' tan alınan "Ben Seni Sevdiğümi" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

BEN SENİ SEVDUĞUMI

Orta (Moderato)

Türkü

Yöre: Trabzon

Ben se ni sev du ğu mi da dün_ ya_ la ra bil dur dum
En de re ye de re ye de Al_ de_ re den taş la ri

En dur dum kaş la ru_ ni_ Ba ba_ ni mi ba ba_ ni mi
Biz den geç ti sev da_ luk_ Al ce_ bum den al ce_ bum den

el dur dum(saz .. ..) En dur dum kaş la ru_ ni_ Ba ba_ ni mi
saç la ri Biz den geç ti sev da_ luk_ Al ce_ bum den

ba ba_ ni mi el dur dum
al ce_ bum den saç la ri

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1 Aşağıda verilenlerden hangisi Türk müziği biçimlerinden **değildir**?

- A) Deyiş   B) Taksim   C) Peşrev   D) Şiir

2 “Klasik Türk sanat müziğinde müzikal yapısı küçük, anlaşılması kolay, sözlü müziğin en çok kullanılan biçimidir. Genellikle aşk üzerine söylenir. Nakarati ve ara nağmesi vardır.” Verilen bilgi aşağıdakilerden hangi Türk müziği biçimine aittir?

- A) Taksim   B) Longa   C) Şarkı   D) Nefes

3 Aşağıdaki eserlerden hangisi Buhûrîzâde Mustafa İtrî'ye aittir?

- A) Bahar Bitti Güz Bitti   B) Akasyalar Açarken   C) Segâh Tekbir   D) Çile Bülbülüm Çile

4 Aşağıdakilerden hangisi türkülerin özelliklerinden **değildir**?

- A) Anonim eserlerdir.   B) Belli bir ritmi ve ölçüsü vardır.
C) Konularını halkın yaşantısından alır.   D) Serbest ritimlerle söylenen ezgilerdir.

5 Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgiler doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.

- Osman Zeki Üngör, Ege yöresi mahallî sanatçılarından. ( )
Kazancı Bedih, Şanlıurfa yöresinin sevilen sanatçısıdır. ( )
Muharrem Ertaş, Kırşehir yöresinin sevilen sanatçısıdır. ( )
“Garip Bir Kuştı Gönüm” adlı eser Hasan Tunç'tan alınmıştır. ( )
Hacı Taşan, Keskin yöresi sanatçılarından. ( )

5.

ÜNİTE

TÜRK TOPLUM VE TOPLULUKLARININ MÜZİKLERİ

MÜZİK VE SAĞLIK

MÜZİK İLE İLGİLİ MESLEKLER

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Türk toplum ve topluluklarının müziklerini dinleyeceğiz.

Müziğin terapi yöntemi olarak da kullanıldığını öğreneceğiz.

Müzik alanına ait ana ve yan meslekleri tanıyacağız.

Anahtar Kelimeler

- ✓ Müzikli Terapi
- ✓ Orkestra Şefi
- ✓ Besteci
- ✓ Koro Şefi
- ✓ Yorumcu
- ✓ Müzik Yapımcısı

MÜZİK RUHUN GIDASIDIR.

TÜRK TOPLUM VE TOPLULUKLARININ MÜZİKLERİ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Türkiye dışında yaşayan Türk toplum ve topluluklarının müziklerini dinliyorsunuzuz? Sınıfınızda paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Türkler köklü ve zengin geçmişe sahip bir millettir ve tarih boyunca çok geniş bir coğrafyada varlık göstermişlerdir. Özellikle Orta Asya, Anadolu ve Balkanlarda bir medeniyet oluşturan Türkler, kültürlerini de bu topraklarda etkili kılmışlardır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Kırgızistan Türkiye dışındaki Türklerin yoğun olarak yaşadığı cumhuriyetlerdir. Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürünün ortak temel özelliğini, âşıklık geleneği ve sözlü müziğe dayanan halk müziği oluşturur. Türk cumhuriyetleri müziğinde Türk müziğindeki makamlarla benzerlik vardır. Bu müziklerde tek seslilik hâkim olup zengin bir ritim yapısı vardır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta vb.

Azeri halk türkülerinden “Bahçalarda Barım Var” ve “Size Selam Getirmişem” adlı türküleri dinleyiniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç - Gereçler:

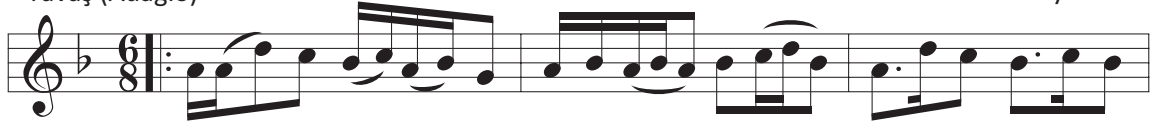
Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Azeri halk türkülerinden biri olan "Eziz Dostum Mennen Küsüp İncidi" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

EZİZ DOSTUM MENNEN KÜSÜP İNCİDİ

Yavaş (Adagio)

Türkü
Yöre: Azerbaycan

E ziz_ dos tum men nen kü süp in_ ci di_ Ay rı lık yağ ki mi

çeh ti ye_ ri_ di Gez di ğin yer le ri od ba sıp_ in_ di_

Gez di ğin yer le ri od ba sıp_ in_ di_ O ge dip kal mı şam

hes re tin de yem_ hes re tin_ de_ yem Ne çe neğ me go şum

ne çe dil le_ nim_ Dost ge dip ö zü me_ ge le bil_ mi_ rem_

Ne çe neğ me go şum ne çe dil le_ nim_ Dost ge dip ö zü me_

ge le bil_ mi_ rem_ E le bir_ el le rim_ yok o lup_ me nim
Gö zü mün_ ya şı nı_ si le bil_ mi rem

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Azeri halk türkülerinden biri olan "Girdim Yârin Bahçasına" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

GİRDİM YÂRİN BAHÇASINA

Orta (Moderato)

Türkü
Yöre: Azerbaycan

Gir dim yâ rin bah ça sı na
çi çek ler aç mış (saz ..)
O kız be nim de yü re ği me
ya ra lar aç mış (saz .. ..)
Gel gel gel gü ze lim gel
bir gö rüm se ni (saz ..) E ğer kıs me
tim o lur sa a la yım se
1 ni (saz .. ..) 2 ni (saz .. ..)

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç-Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar

Kıbrıs halk türkülerinden biri olan "Dolama Dolamayı" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

DOLAMA DOLAMAYI

Orta (Moderato)

Türkü

Yöre: Kıbrıs

Do la ma do la ma yı___ Do la___ ma do la ma yı___
Ak şam be nu yu ma dım___ Ak şam___ be nu yu ma_ dım___

Ge ti___ rin_ bağ_ la ma_ yı Ge ti___ rin_ bağ_ la ma_ yı
Uy ku___ ma_ do_ ya ma_ dım Uy ku___ ma_ do_ ya ma_ dım

Ner den öğ ren din ha nım___ Ner den___ öğ ren din ha_ nım___
Ga sa vet bas tı be ni___ Ga sa___ vet bas tı be_ ni___

Se no___ yu_ noy_ na ma_ yı Se no___ yu_ noy_ na ma_ yı
Yâr gel___ miş_ du_ ya ma_ dım Yâr gel___ miş_ du_ ya ma_ dım

Çiğ ya___ ğar_ te_ ker le_ nir Öp tük___ çe_ şe_ ker le_ nir

Çiğ ya___ ğar_ yer_ de dur_ maz gü zel___ lik_ sen_ de kal_ maz

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Özbek halk türkülerinden biri olan "Sensen Menim Dilberim" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

SENSEN MENİM DİLBERİM

Çabuk (Allegro)

Türkü

Yöre: Özbekistan

6. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Arşiv oluşturma

Etkinliğin Amacı:

Farklı türlerdeki müziklerden sınıf arşivi oluşturma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, bilgisayar, hafıza kartı vb.

Dinlediğiniz ve seslendirdiğiniz farklı türlerdeki müziklerden oluşan bir sınıf arşivi oluşturunuz. Arşiviniz için seçtiğiniz eserleri listeleiniz.

MÜZİK ARŞİVİMİZ

Notası Olan Müzikler	Türk Halk Müziği	Türk Sanat Müziği	Popüler Müzik	Klasik Batı Müziği	Türk Topulukları Müzikleri

7. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Uygulama

Etkinliğin Amacı:

Müzik çalışmalarını sunma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, çeşitli çalgılar

Yıl boyunca öğrendiğiniz müziksel bilgilerden yararlanarak bir dinleti hazırlayınız. Hazırladığınız dinletiyi sınıfınızda veya okulunuzda sununuz.

MÜZİK VE SAĞLIK

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Müzik ve sağlık arasında bir ilişki var mıdır? Düşüncelerinizi paylaşınız.

OKUMA ZAMANI

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA MÜZİKLE TEDAVİ UYGULAMALARI

Müzikle tedavinin dünyada ve Türkiye'de binlerce yıllık bir geçmişi vardır. Bu alanda özellikle Avrupa, Amerika ve Güney Amerika ülkelerinde lisans ve yüksek lisans düzeyinde müzikle tedavi eğitimi verilip dernekler kurularak bilimsel konferans ve kongreler düzenlenmektedir.

Müzik terapisi konusunda oldukça hızlı gelişme gösteren Norveç'te müzikle tedavi programı Norveç Müzik Akademisinde yüksek lisans programı olarak sunulmaktadır. Bu programdan mezun müzik terapistleri engelli çocuklarla, tutuklularla, huzur evindeki yaşlılarla ya da psikiyatrik hastalar ile çalışabilmektedirler.

Türkiye'de üniversitelere bağlı tıp fakültelerinde, özel hastanelerde ve özel merkezlerde birçok bölümde Türk müziği ile tedavi çalışmaları başlamış ve bu çalışmalar büyük önem kazanmıştır. 2007 yılında Ege Üniversitesi Hastanesi Onkoloji Bölümünde kanser hastaları üzerinde müziğin kemoterapinin yan etkilerine ve hastaların kaygı düzeylerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmaya otuz deney ve otuz kontrol grubu olmak üzere toplam altmış hasta katılmıştır. Deney grubu kanser hastalarından tedavi işlemi bittikten sonra rahat bir pozisyon almaları, müziği dinlemeleri ve bütün dikkatlerini müziğe vermeleri istenmiştir. Tedavileri boyunca bir kulaklık aracılığıyla önceden seçilmiş sözsüz müzikler dinletilmiştir. Üç kemoterapi boyunca devam eden süreçte aynı tedavi ve aynı müzikler kullanılmıştır. Kontrol grubu hastalarına ise bu prosedür uygulanmamıştır. Müzikle terapinin uygulandığı deney grubundaki hastalarda kaygının azaldığı sonucu puanlamada görülmüştür. Hastaların %76.67'si bu tedavi sürecinin yararlı olduğunu belirterek müziğin kendilerini dinlendirdiğini, huzur verdiğini, mutlu ettiğini, dikkatlerini hastalıktan ve ortamdan uzaklaştırdığını söylemişlerdir.

Yapılan çalışmalarda müzikle tedavi uygulamaları; iklim değişiminin yol açtığı rahatsızlıklar, ruh sağlığı, psikolojik travmalar, kişilik bozuklukları, engellilerin yaşam kalitesini artırma, yaşlıların toplumla bağlarının kopmaması, ağrının etkisini azaltması, suçluların topluma kazandırılması gibi konularda etkili ve faydalı olmuştur. Müziğin bilinçli bir tedavi yöntemi olarak kullanılabilmesi için bilimsel çalışmalar yapılmalıdır.

Doç. Dr. Burçin UÇANER - Dr. Birsen JELEN

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Müzikle terapiyi kavrama

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Öğretmeninizin sınıfa getirdiği, içerisinde doğa seslerini barındıran (yağmur sesi, dalga sesi, kuş sesi vb.) müzik örneklerini dinleyiniz.

OKUMA ZAMANI

MÜZİKLE TEDAVİDE MAKAMLAR

Türk müziği makamlarının tedavi aracı olarak kullanılması çok eskilere dayanmaktadır. İslam medeniyetinde özellikle tasavvuf mensupları müzikle uğraşmışlar, hastaların müzikle tedavi edildiğini savunmuşlardır. Türk İslam alimlerinden Zekeriya Er Razi (854 - 932), Farabi (870 - 950) ve İbn-i Sina (980 - 1037) psikolojik hastalıkların tedavisinde müzikle tedavinin bilimsel esaslarını ortaya koymuşlardır.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma

Etkinliğin Amacı:

Makamlarla tedaviyi kavrama

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda verilmiş olan makamlara ait örnek eserleri dinleyiniz. Makamların sizde uyandırdığı duyguları arkadaşlarınızla paylaşınız.

- Rast makamı** : Eski Dostlar
Uşşak makamı : Ayva Çiçek Açmış
Saba makamı : Mendilimin Yeşili
Buselik makamı : Bana Bir Aşk Masalından Şarkılar Söyle
Hüseyni makamı : Zeytin Gözlüm
Hicaz makamı : Değdi Saçlarıma Bahar Gülleri (Nazende)

MÜZİK İLE İLGİLİ MESLEKLER

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Dinlediğimiz müziklerin hangi aşamalardan geçerek hazırlandığını biliyor musunuz? Bildiklerinizi paylaşınız.
2. Müzik ile ilgili olan hangi meslekleri biliyorsunuz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Bir müzik eserinin oluşturulması ve dinleyici ile buluşturulması sürecinde birçok aşama vardır. Söz yazılması, bestelenmesi, eserin kayıt altına alınması, seslendirilmesi bu aşamalardan bazılarıdır. Farklı branşlardaki müzisyenler ve çeşitli müzik mesleklerinde uzman kişiler hünelerini teknolojiyle birleştirerek müzik eserini ortaya koyarlar. Müzikle ilgili meslekler, ana ve yan meslekler olmak üzere ikiye ayrılır.

MÜZİKLE İLGİLİ ANA MESLEKLER

Besteci: Hangi müzik türü ve biçimi olursa olsun müzik yapmak için üç temel ögeye ihtiyaç vardır. Bunlar ses, sesleri düzenleme ilkeleri ve yaratıcı düşüncedir. İnsanlarla paylaşmak istediği duygu, düşünce, izlenim ve tasarımlarını ifade etmek için seçtiği seslerle müzik eserleri yaratan kişidir.

Yorumcu: Bestecinin notalarla belirttiği müziği kendine özgü özelliklerle seslendirirken veya çalarken ona anlam ve ruh katan, bestecinin anlatmak istediğini dile getiren kişi yorumcudur.

Orkestra - Koro Şefi: Orkestra ve koro birlikteliği, uyumu sağlayan, ses ve çalgı sanatçılarını müzikal anlatım bakımından yönlendirip yönetmek üzere onlara önderlik eden kişiye orkestra-koro şefi denir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Fahir Atakoğlu'na ait "Lâl" adlı besteyi dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

MÜZİKLE İLGİLİ ANA MESLEKLER

Müzik Eğitmeni: Çalıştığı eğitim kurumunda ya da kuruluşunda, öğrencilere ya da yetişkinlere, müzik ile ilgili eğitim veren kişidir.

Film Müziği Bestecisi: Film müziği bestecisi sinema sanatında duygusal etkiyi güçlendirme yönünden önemli işlevi olan, içeriği ve süresi filmin akışına göre değişen müzikleri yapan kişidir.

Gerektiğinde filmin efektlerinde kullanılan müzikleri de yapar. Film ile özdeşleşen hatta çoğu zaman filmin önüne geçen yerli ve yabancı birçok film müziği vardır. Hababam Sınıfı, Selvi Boylum Al Yazmalım, Karayip Korsanları, Titanik gibi filmlerin müzikleri bunlardan bazılarıdır.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda notası verilen "Hababam Sınıfı" adlı film müziğini dinleyiniz.

HABABAM SINIFI MÜZİĞİ

Melih KİBAR

Çabuk (Allegro)

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

“Titanik” adlı filmin müziklerinden biri olan “My Hearth Will Go On” adlı eseri dinleyiniz.

MY HEARTH WILL GO ON

Yavaş (Adagio)

James HORNER

The musical score is written in 4/4 time and consists of seven staves of music. The background features a faded image of the Titanic ship sailing on the ocean.

BİLGİ KÖŞESİ

MÜZİKLE İLGİLİ YAN MESLEKLER

Şarkı Sözü Yazarı: Bir müzik eserinin metnini (sözünü) yazan kişidir.

Müzik Gazetecisi: İletişim araçlarının yaygınlaşmaya başlamasıyla on sekizinci yüzyılda ortaya çıktığı düşünülen müzik gazeteciliği müzikle ilgili haberleri ve değerlendirmeleri kapsar. Bu mesleği yapan kişiler müzikle ilgili bütün haberleri veya değerlendirmeleri derleyerek yazılı ve görsel basın için hazır hâle getirirler.

Müzik Yapımcısı: Albüm yapımcısı, bir müzik albümünün yapımını üstlenen kimsedir. Bir albüm yapımcısı albüm çalışmalarını başlatır, gidişatını izler. Albümün ortaya çıkması için gereken donanımı sağlar ve ihtiyaç duyulan personeli görevlendirme işini yürütür.

Çalgı Yapımcısı: Çalgı yapımcısı müzikte kullanılan aletlerin yapımı, bakımı ve onarımı alanında çalışan kişidir. Çalgı yapımcıları çalgıyı tasarlar, uygun malzemeyi belirler ve gerekli işlem basamaklarını oluştururlar. Yapılan çalgının istenen sesi verebilecek nitelikte olması için kalite kontrol çalışmalarını yaparlar.

Çalgı yapımı

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yazma

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Çevrenizdeki müzik etkinliklerine katılarak bu etkinliklerde görev alan kişileri (orkestra şefi, koro şefi, saz sanatçıları, ses sanatçısı vb.) gözlemleyiniz. Düşüncelerinizi kısaca yazınız.

---

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dinleme - Söyleme

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Sen Ağlama" adlı eseri dinleyiniz ve seslendiriniz.

SEN AĞLAMA

Yavaş (Adagio)

Söz: Sezen AKSU - Aysel GÜREL

Müzik: Onno TUNÇ

Sen ağ la ma da ya na mam Ağ la ma

göz be be ğim sa na kı ya mam Al yü re ğim se nin ol

sun Yü re ğim ben de ka lır sa ya şa ya mam

Hasret oldu ayrılık oldu,
 Hüzünlere bölündü saatler.
 Gördüm akan iki damla yaş,
 Ayrılık da sevgiyle beraber.

Bir şarkı, bir şiir gibi
 Yaşadığım canım acılarım.
 Senden bana hatıra şimdi,
 Sakladığım sevgili kederler.

Bir sır gibi saklarım seni.
 Bir yemin, bir gizli düş gibi.
 Ben bu yükü taşıyım sen git.
 Git acılanma.

Sen ağlama, dayanamam.
 Ağlama gözbebeğim, sana kıyamam.
 Al yüreğim senin olsun,
 Yüreğim bende kalırsa yaşayamam.

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1

Aşağıdakilerden hangisi Türk toplum ve topluluklarındaki müzik kültürünün özelliklerinden **değildir**?

- A) Geleneksel müzikleri makamsaldır.
- B) Geleneksel müzikleri tek seslidir.
- C) Sözlü geleneğe dayanan halk müziğidir.
- D) Tonal sistemin dizileri kullanılır.

2

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

“Girdim Yârin Bahçasına” adlı türkü Türk topluluklarından ..... aittir.

“Dolama Dolamayı” adlı türkü Türk topluluklarından ..... aittir.

“Sensen Menim Dilberim” adlı türkü Türk topluluklarından ..... aittir.

3

“Bestecinin notalarla belirttiği müziği kendine özgü özelliklerle seslendirirken veya çalarken ona anlam ve ruh katan, bestecinin anlatmak istediğini dile getiren kişidir.” tanımı aşağıdaki müzik ile ilgili mesleklerden hangisine aittir?

- A) Orkestra - koro şefi
- B) Film müziği bestecisi
- C) Yorumcu
- D) Söz yazarı

4

Aşağıdakilerden hangisi müzikle ilgili mesleklerden **değildir**?

- A) Bestecilik
- B) Söz yazarlığı
- C) Film müziği besteciliği
- D) Fotoğrafçılık

5

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Müziğin terapi yöntemi olarak da kullanıldığını bilirim.

EVET

HAYIR

Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerinden örnekler dinlerim.

“Dolama Dolamayı” adlı eseri seslendirebilirim.

Müzik alanına ait ana meslekleri bilirim.

Dinlediğim farklı türlerdeki müziklerden müzik arşivimi geliştirebilirim.

Öğrendiğim müzik eserlerinden oluşan bir dinleti sunabilirim.

DAĞARCİK

DAĞARCİK LİSTESİ

1. İstiklâl Marşı	Söz: Mehmet Âkif Ersoy, Müzik: Osman Zeki Üngör.....	106-107
2. Atatürk Marşı	Söz: Esen Bayram Genç, Müzik: Özgür Menderes Öztürk ..	108-109
3. Çemberimde Gül Oya	Türkü / Yöresi: Biga / Çanakkale.....	110
4. Beyaz Giyme Toz Olur	Söz: Ahmet Sevinç, Müzik: Emin Aldemir.....	111
5. Evlerinin Önü Yıldız Piyade	Türkü / Yöresi: Çerkeş / Çankırı	112
6. 100. Yıl Marşı	Söz: Fazıl Hüsnü Dağlarca, Müzik: Ahmet Adnan Saygun.....	113
7. Manastır Türküsü	Türkü / Yöresi: Manastır	114
8. Sarı Zeybek	Türkü / Yöresi: Rumeli.....	115
9. Mihriban	Söz: Abdurrahim Karakoç, Müzik: Musa Eroğlu.....	116
10. Bak Yine Geçti Bahar	Söz: M. Nihat Etiz, Müzik: İzzet Altınbaş.....	117
11. Nar Tanem Bir Tanem	Yusuf Nalkesen.....	118
12. Zâhid Bizi Tan Eyleme	Muhyiddin Abdal	119
13. Çile Bülbülüm Çile	Söz: Vecdi Bingöl, Müzik: Sâdettin Kaynak.....	120
14. Rüzgâr Susmuş Ses Vermiyor	Söz: Halit Çelikoğlu, Müzik: Ziya Taşkent.....	121
15. Konma Bülbül Konma	Türkü / Yöresi: Eleşkirt / Ağrı.....	122
16. Gül Yüzün Soldukça	Söz: Hikmet Münir Ebcioğlu, Müzik: Veciha Daryal.....	123
17. Unutulmuş Birer Birer	Söz : Hayri Mumcu, Müzik: Gültekin Çeki.....	124
18. Ayva Çiçek Açmış	Türkü / Yöresi: Ayaş / Ankara.....	125
19. Bana Bir Aşk Masalından	Erol Sayan.....	126
20. Zeytin Gözlüm	Söz: Hücesta Aksavırın, Müzik: Selâhaddin İçli	127
21. Değdi Saçlarıma Bahar Gülleri	Bekirof (Azeri).....	128

İSTİKLAL MARŞI

Söz: Mehmet Âkif ERSOY

Müzik: Zeki ÜNGÖR

Piyano Eşlik: E. ZUCKMAYER

Orta (Moderato)

1

Kork ma sön mez bu şa fak lar
ma kur ban o la yım çeh

5

da yü zen al san cak Sönmeden yur du _ mun üs tün de tü ten en son o cak O
re ni ey naz lı hi lâ l Kah ra man ır kı _ ma bir gül Nêbu şid det bu ce lâ l Sa

be nim mil le ti min yıl dı zı dır par la ya cak O be nim dir o be nim
na ol maz dö kü len kan la rı mız son ra he lâ l Hakkı dır hak ka ta pan

mil le ti min dir an cak Çat lâ l
mil le ti min is tik

ATATÜRK

Söz: Esen BAYRAM GENÇ

Müzik: Özgür Menderes ÖZTÜRK

Orta (Moderato)

1

5

1

9

2

Öz gür lü ğün he ye ca nıy la
Yir mi do kuz e kim yir üç üç ni san

13

za fer le rin im za sıy la da
On do kuz ma yıs lar da

A ta türk ün ay dın lı ğın da
Hay kı rı yo ruz dün ya ya

17

1

2

yü rü ye lim ya rın la ra
biz va rız bur da yız

yü rü ye lim ya rın la ra
biz va rız bur da yız

21

Fi kir le rin bi zim le

He def le rin bi zim le

25

1

Bu va tan se nin e ma ne tin ya rın la rın gü ne ş i sin

29

2

ya rın la rın gü ne ş i sin

ÇEMBERİMDE GÜL OYA

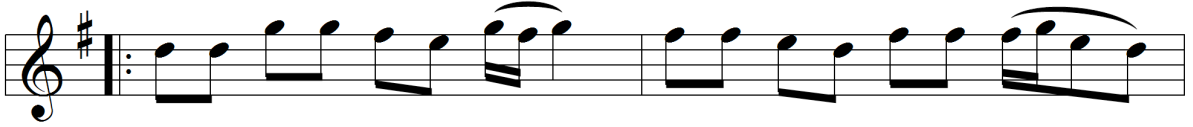
Orta (Moderato)

Türkü

Yöre: Biga/Çanakkale

Çem be rim de gül o_ ya Gül me dim do ya do_ ya_ _
 Pem be gül i_ dimsol dum Ak gü le ib ret ol_ dum_ _

Dert le re ka rı yo rum_ Gün le ri sa ya sa ya_ _
 Kar şı kar şı du rur ken_ Yü zü ne has ret kal dım_ _

Al be ni kı ya mam_ se_ ni_ _
 Al be ni kı ya mam_ se_ ni_ _

BEYAZ GİYME TOZ OLUR

Yavaş (Adagio)

Türkü

Söz : Ahmet SEVİNÇ

Müzik: Emin ALDEMİR

Beyaz giy me söz o_____ lur siyah giy me toz o_____ lar
Beyaz giy me ta nır_____ lar se ni yol cu sa nır_____ lar

lur (saz.. .. .. ..) Gel be ra__ ber ge ze____ lim
lar Za ten ben de ta lih____ yok

mu ra di mız tez o_____ lur Sa lı na da sa lı na da gel hay di yav rum
se ni ben den a lır_____ lar

dön_____ do laş yi ne ba na gel (saz .. ..) D.C.

Beyaz giyme söz olur

Siyah giyme toz olur

Gel beraber gezelim

Muradımız tez olur

Salına da salına da gel

Haydi yavrum dön dolaş yine bana gel

Beyaz giyme tanırlar

Seni yolcu sanırlar

Zaten bende talih yok

Seni benden alırlar

Salına da salına da gel

Haydi yavrum dön dolaş yine bana gel

100. YIL MARŞI

Çabuk (Allegro)

Söz: Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

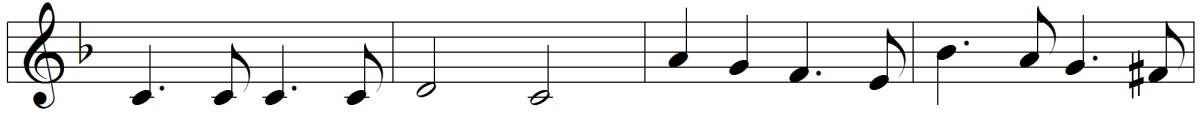
Müzik: Ahmet Adnan SAYGUN

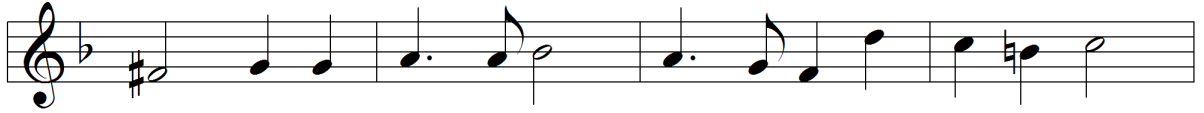
mf Ge ce ler den dı şa rı yü rü yün ce en er ken
O va el le ri çi çek yay la o muz la rı kar

f Ya rat tı ge le ce ği ay dın lı ğı se ver ken *mf* Sa
Dev rim le ri ö nün de yok ol du ka ran lık lar Dev

vaş ya laz la rıy la ak et ti ka ra gü nü Ba
ce si ne di nel di ça ğı ye ni le ye rek Gö

rış lar la süs le di yur du nu yer yü zü nü
rün tü sü u laş tı tut sak u lus la ra dek

f Yü zün cü yı lın da dır son suz luk tur bi ze o

Bay rak öz gür lü ğü nü ka tar i çi mi ze o

MANASTIR TÜRKÜSÜ

Yavaş (Adagio)

Türkü
Yöre: Manastır

Ma nas tı rın or ta sın da
Var bir ha vuz ca nım ha vuz

Bu yur dun kız la rı hep si de ya vuz

Biz ça lar oy na rız

Manastır'ın ortasında vardır havuz canım havuz
Manastır'ın kızları hepsi de yavuz biz çalar oynarız
Manastır'ın ortasında vardır çeşme canım çeşme

Manastır'ın kızları hepsi de seçme biz çalar oynarız
Manastır'ın ortasında vardır dere canım dere
Manastır'ın kızları kolay geçmez ele biz çalar oynarız

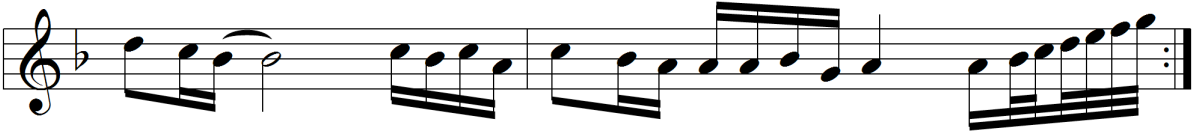
MİHRİBAN

Orta (Moderato)

Türkü

Söz: Abdurrahim KARAKOÇ

Müzik: Musa EROĞLU

Sa rı saç la rı na de li gön lü mü Ba ğ la mı şım çö zül müyor—

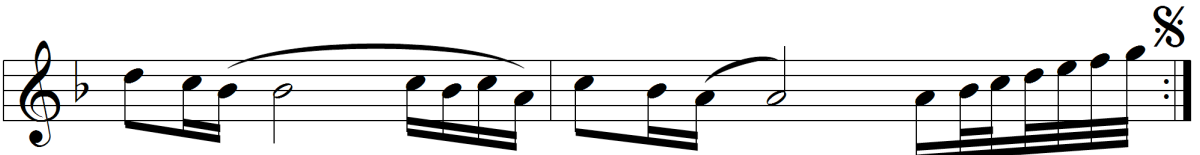
mih ri ban_____ mih ri ban_____ (saz .. .. .)

..) Ay rı lık tan zor bel le me_____ ö lü mü_____ ö lü mü (saz .. .. .)

..) Gör me yin ce se vil mi yor_____ mih ri ban_____

mih ri ban_____ sev di ğim_____ (saz .. .. .)

Yar deyince kalem elden düşüyor
Gözlerim görmüyor aklım şaşıyor
Lambada titreyen alev üşüyor
Aşk kağıda yazılmıyor Mihriban

Tabiplerde ilaç yoktur yarama
Aşk deyince ötesini arama
Her nesnenin bir bitimi var ama
Aşka hudut çizilmiyor Mihriban

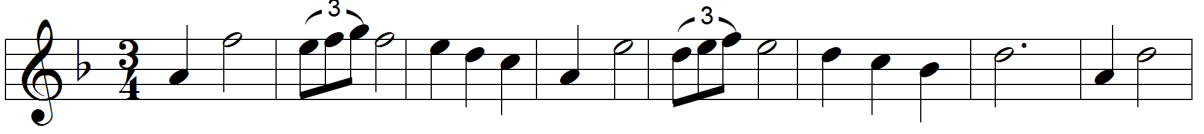

BAK YİNE GEÇTİ BAHAR

Yavaş (Adagio)

Söz: M.Nihat ETİZ

Müzik: İzzet ALTINBAŞ

Bak yi ne geç ti ba har gül ney le sin ney_ le sin

Gel me yince naz lı yâr yol_ ney le sin ney_ le sin sin

Gön lün de ki ar_ zu yu bit me yen bu sı_ zı yı

Tan rı yaz mış ya_ zı yı kul_ ney le sin ney_ le sin sin

A ğaç ba kar gök_ le re bu lut lar has ret_ ye re

Gü neş yak mış bir_ ke re çöl_ ney le sin ney_ le sin sin

NEFES
Zâhid Bizi Tan Eyleme

Orta Yavaş (Andante)

Muhyiddin Abdal

Za hid bi zi tan ey le

me Hay hay hak is min o kur di li miz

hey ca nim hey ca nim hak is min o

kur di li miz ey val lah hey hey dost

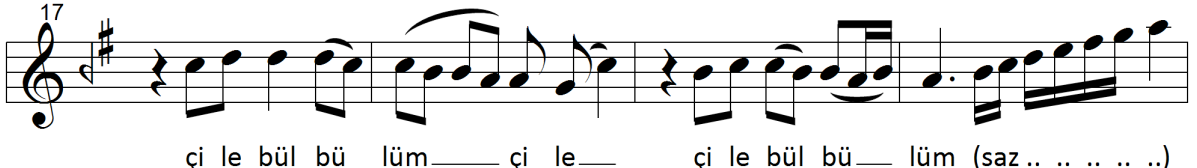
Sakın efsane söyleme hay hay
Hazrete varır yolumuz hey canım
Hey canım hazrete varır yolumuz eyvallah
Hey hey dost

ÇİLE BÜLBÜLÜM ÇİLE

Çabuk (Allegro)

Söz: Vecdi BİNGÖL

Müzik: Sâdettin KAYNAK

Bülbülüm gel de dile
Söyle benimle bile
Sesini duyur güle
Çile bülbülüm çile

İssız yuvada tektin
Çekilmez çile çektin
Kim derdi gülecektin
Çile bülbülüm çile

Müjde ey güzel kuşum
Bahara döndü kışım
Gülüyor içim dışım
Çile bülbülüm çile

Çile, âh çile bülbülüm Allâh
Çile bülbülüm çile

Çile, âh çile bülbülüm Allâh
Çile bülbülüm çile

Çile, âh çile bülbülüm Allâh
Çile bülbülüm çile

RÜZGÂR SUSMUŞ SES VERMİYOR

Orta (Moderato)

Söz: Halit ÇELİKOĞLU

Müzik: Ziya TAŞKENT

Rüzgarsusmuşses vermi yor neden dir (saz.. ..) Sengide li ha yat benim

çilem dir (saz.. ..) Se ven gö nül yar kıy me ti bi len dir (saz .. ..)

Gök yü zün dedumanduman bu lut sun (saz.. ..) Söyle se ni kal bim na sıl

unut sun (saz .. ....) Aydoğmuyor bu lut la ra da rıl mış (saz .. ..)

Be nim gön lüm u mut la ra sa rıl mış (saz .. ..) Bu aş kı mız a ğaç la ra

ya zil mış (saz.. ..) Yol la rı na ü mit ek tim çürü dü (saz.. ..)

Ha ya tı mı bir ıs tı rap bü rü dü (saz .. ..)

A cı gün ler hep üs tü me yü rü dü (saz .. ..)

KONMA BÜLBÜL KONMA

Orta (Moderato)

Türkü

Yöre: Eleşkirt/Ağrı

1 Kon ma bül bül kon ma ner giz da li ne
E leş kirt ten çık tım yü küm e rik tir

3 ner giz da li ne Öl dü rür le ra man na ma
yü küm e rik tir Aç ma yın yâ re mi a ma

5 na na na na na man bir yar yo lu na
na na na na na man de lik de lik tir

7 Bir yar yo lu na yan dim yo lu na
Ci ger e zik tir ben yâ re li yim

9 Ben de kur ba no lam fi dan bo yu na
Be nim sev di ce ğim in ce fe rik tir

11 fi dan bo yu na Deme yin de me yi na ma
in ce fe rik tir

13 na ma na ma na man ya rin vu rul di

15 ka nı du rul di kö ye du yul di

GÜL YÜZÜN SOLDUKÇA

Söz: Hikmet Münir EBCİOĞLU

Müzik: Vecihe DARYAL

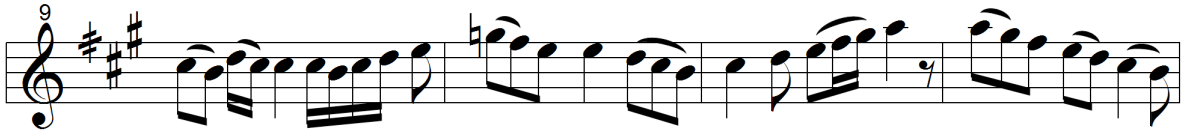
Yavaş (Adagio)

Gülyüzün sol— duk ça öm rüm den si ler her— neş e yi (saz.. ..)

neş e yi (saz.. ..) Yıl dı ran hır— çın fe lâ— ket İs ti yor bil—

mem ne yi (saz.. ..) Yıl dı ran hır— çın fe lâ— ket İs— ti yor bil

mem ne yi— Ey ka der kıs kan ma aş— kım mı gü na hım—

dır— be nim Ey ka der kıs kan ma aş— kım mı gü na hım

dır be nim (saz.. ..) Mer ha met bek ler gö nül— çok dan u nut müş

sev me yi (saz.. ..) mer ha met bek— ler gö nül— çok—

dan— u nut— müş— sev— me yi—

UNUTULMUŞ BİRER BİRER

Yavaş (Adagio)

Söz: Hayri MUMCU
Müzik: Gültekin ÇEKİ

U nu tul muş bi rer bi rer es ki dost lar es ki dostlar

Ne bir se lam ne bir ha ber es ki dostlar— es ki dostlar

Ha yal— me yal— düş ler— gi bi u çup— gi den— kuş lar gi bi

Yo sun— tu tan— taş lar— gi bi es ki dostlar— es ki dostlar *D.C. (Son)*

U nu tul muş i sim ler de bi lin mez ki na sıl— ner de

Şim di yal nız re sim ler de es ki dostlar— es ki dostlar

AYVA ÇİÇEK AÇMIŞ

Çabuk (Allegro)

Türkü

Yöre: Ayaş/Ankara

Ay va çi çek aç mış
Ba na et tik le rin

yaz mı ge le cek _____ Gö nül bu sev da dan _____
az mı ge le cek _____ Yan dım Al lah yan dım _____

vaz mı ge çe cek _____ Gö nül bu sev da dan _____
yan dır ma be ni _____ De rin uy ku lar dan _____

vaz mı ge çe cek _____ Se vi yo rum di ye rek _____
kal dır ma be ni _____

kan dır _____ ma be _____ ni _____

Ayaş yollarından aştım da geldim
Boyunu boyuma ölçtüm de geldim
Güzeller içinden seçtim de geldim
Yandım Allah yandım yandırma beni
Derin uykulardan kaldırma beni
Seviyorum diyerek kandırma beni

Ayaş yollarında kervanım mı var
Beni öldürmeye fermanın mı var
Ağlamaya sızlamaya dermanım mı var
Yandım Allah yandım yandırma beni
Derin uykulardan kaldırma beni
Seviyorum diyerek kandırma beni

BANA BİR AŞK MASALINDAN

Orta (Moderato)

Erol SAYAN

Ba na bir aşk ma sa— lın dan şar kı lar söy le—
 Se ni— sev mek di le— ğim di her şe yim sen din—
 Se ni— sev dim di ye bil sem ö lü rüm i nan—

şar kı lar söy le (saz .. ..) le (saz .. ..)
 her şe yim sen din din
 ö lü rüm i nan nan

Kal bi min— bah çe sin— de— gül le ri gör
 Sen siz a— lem— zin dan ol— du— sev gi lim ba
 O gü zel— göz le re— bak sam e ri

de— gül le ri— gör— de (saz .. ..) de(saz .. ..)
 na— dön yi ne ba— na na
 rim— e ri rim bir— an an

DEĞDİ SAÇLARIMA BAHAR GÜLLERİ

Orta (Moderato)

Bekirof (Azeri)

ÜNİTE DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1. ÜNİTE

1. C
2. B
3. D
Y
D
D
4. Akran Değerlendirme

2. ÜNİTE

1. C
2. D
3. A
4. D
5. C
6. Marşlar
Hız belirteci (metronom)
Aksatım (senkop)

3. ÜNİTE

1. B
2. D
3. D
4. C
5. Öz Değerlendirme

4. ÜNİTE

1. D
2. C
3. C
4. D
5. Y
D
D
Y
D

5. ÜNİTE

1. D
2. Azerbaycan
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Özbekistan
3. C
4. D
5. Öz Değerlendirme

SÖZLÜK

A

acemkürdi: Türk musikisinde bileşik makam.

adagio: Hız terimi. Oldukça yavaş hızda.

aksak ölçü: Zamanları eşit olmayan ölçülere verilen ad.

aksak ritim: İkişerli ve üçerli birimlerden oluşan karma ölçü.

allegro: Hız terimi. Canlı, neşeli ve çabuk bir biçimde.

alto: Kalın kadın sesi.

andante: Hız terimi. Geniş, rahat, ağırca.

anonim: Bestecisi ya da yazarı belli olmayan eser.

B

bale: Belli hafif figürlere, adım atışlara, çoğunlukla sahne düzenine ve müziğe dayalı gösteri türü.

C - Ç

caz: Başlangıçta Kuzey Amerika zencilerine aitken sonraları bütün dünyada benimsenen bir müzik türü.

çok seslilik: İki veya daha çok sesin müzik kurallarına uygun biçimde porte üzerine yazılarak düzenlenmesi.

D

da capo: Baştan. Eserin başa dönülerek seslendirileceğini belirten terim.

dans: Müzik temposuna uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan düzenli vücut hareketleri.

dekreşendo: Sesin gittikçe hafifletilmesi.

derleme: Halk kültüründe yer alan müzik parçalarını saptama, ses kaydını gerçekleştirme, notaya alma çalışması.

dizek(porte): Üzerine notaların yazıldığı paralel beş çizgi, dört eşit aralık.

dizi: Ses perdelerinin belirli kurallara göre birbirini izleyerek bir müzik sistemine temel olan ardışıklığı.

dolap: Tekrar edilen bir bölümün iki farklı bitirişi olduğunu belirten işaret.

E

ek çizgi: Beş çizgiden oluşan dizeğe eklenen küçük çizgiler.

eksik ölçü: Bir müzik eserinin ilk ölçüsünün, donanımında verilen ölçü rakamından eksik olmasıdır.

enstrüman: Çalgı.

eser: Emek sonucu ortaya çıkan ürün, yapıt.

ezgi: Melodi, nağme.

F

fine: Son. Bir bestenin sona eriş yeri.

forte: Güçlü. Gür ses elde etmeyi belirten nüans işareti.

G

gürlük: Sesin şiddeti.

güzel sanatlar: Edebiyat, müzik, resim, heykel, mimarlık, tiyatro vb. insanda coşku ve hayranlık uyandıran sanatlar.

H

hane: Türk musikisinde bir eseri meydana getiren bölümlerden her biri.

hız: Müzik eserinde tempoyu belirleyen hareket özelliği.

I - İ

ilahi: Sözleri dinî duyguları ve düşünceleri içeren her makamdan çeşitli usullerle kendine has bir tavırla bestelenmiş eserlerdir.

inici dizi: İnceden kalına doğru ilerleyen sesler.

K

kanon: Eşit aralıklarla ilerleyen ancak birlikte değil art arda duyulan iki veya daha çok sesin birbirini sürekli taklit etmesiyle oluşan bütün.

klasik: Üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak görülen eser.

konser: Sanatçıların müzik eserlerini bir topluluk önünde çalması veya söylemesi.

koro: Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir müzik eserini seslendirmek için bir araya gelen topluluk.

kreşendo: Birbirini izleyen notalarda sesin giderek gürleşeceğini belirten işaret.

kürdi: Türk musikisinde bir makam.

L

largo: Bir şarkının ağır ve görkemli çalınacağını ya da söyleneceğini anlatır.

longa: Türk müziğinde yürük özellik taşıyan oyun havası.

M

mahallî sanatçı: Yalnızca belli bir bölge içini kapsayan yerde sanatını icra eden kişi, tanınmamış.

mahlas: Takma ad.

majör: İki tam, bir yarım, üç tam, bir yarım aralıkta oluşan dizinin ismidir.

makam: Türk müziğinde bir dizinin işleniş biçimine verilen ad.

marş: Yürüyüş müziği. Ritim, ölçü, tempo bakımından bir grup insanın yürüyüşüne uygun düşen ve bu amaçla bestelenmiş olan işlevsel müzik parçası.

mehter: Osmanlı askerî müzik geleneğinde çalgı sanatçısı.

mehter müziği: Osmanlı Devleti'nde köklü bir geleneği tanıtmak için örneklendirilen askerî müzik.

metronom: Hız belirlemeye yardımcı olmak üzere, hızlara ayarlanabilen sarkaç.

mezzosoprano: Ses alanı soprano ile alto arasında olan kadın sesi.

millî marş: Ülkeler için manevi anlamı büyük olan, içeriğinde vatanseverlik, özgürlük ve kutsal değerlerin bulunduğu coşkulu marş türü.

minör: Bir tam, bir yarım, iki tam, bir yarım, iki tam aralıklardan oluşan dizinin ismi.

moderato: Orta çabuk anlamına gelen hız terimi.

motif: Bir bestenin yaratılmasında kıvılcım işlevi gören müzikal öge.

müzikal: Müzik eşliğinde sergilenen film veya tiyatro oyunu.

müzik cümlesi: Anamlı bir bütün oluşturan müzik kesiti

müzikte aralık: İki ses arasındaki uzaklık.

müzikte biçim: Oluşturduğu bütünlükle bir müzik eserine estetik yapı özellikleri kazandıran kompozisyon modeli.

N

nakarat: Bir şarkıda her kıtadan sonra tekrarlanan ve bestesi değişmeyen parça.

nota: Müzik yazısı. Sesleri gösteren işaretler.

nüans: Bir müzik yapıtında kullanılan seslerin hafif, güçlü, yumuşak, şiddetli oluşu.

O

opera: Sözlerinin tümü ya da çoğu şarkı biçiminde ve orkestra eşliğinde söylenen müzikli tiyatro.

orkestra: Çeşitli çalgı sanatçılarından oluşan geniş seslendirme topluluğu.

ozan: Saz çalarak şiirler, deyişler ve destanlar söyleyen halk sanatçısı, saz şairi, âşık.

Ö

ölçü: Bir müzik yapıtında ritim birimi olan vuruşların eşit zamanlara bölünmesi.

ölçü çizgisi: Ölçüleri birbirinden ayıran çizgiler.

P

pantomim: Düşünce ve duyguları müzik veya türlü eşyalar eşliğinde bazen dansla, bazen de gövde ve yüz hareketleriyle yansıtmayı amaçlayan oyun, sözsüz oyun.

piano: Gürlük terimi, çok hafif ses, yumuşak ses.

plak: Kaydı yapılmış seslerin istendiği zaman dinlenmesini sağlamak üzere, çok sayıda çoğaltılan müzik gereci.

pop müzik: Geniş kitleler tarafından benimsenen; yaygın olan anlamındaki popüler sözcüğünün kısaltılmış şekliyle nitelenen müzik türü.

presto: Seslendirmede, çok hızlı anlamına gelen hız terimi.

R

ritim: Düzenli aralıklarla yinelenen süre değerlerinin bir düzen içinde birbirini takip etmesi.

S - Ş

sanat: Bir duygunun, tasarımın, güzelliğin vb. dışı vurumunda, anlatımında kullanılan yöntemlerin tümü.

sanatçı: Güzel sanatların herhangi bir dalında yaratıcılığı olan, eser veren kimse, sanat adamı, sanatkâr.

sanat eseri: İnsanda güzel duygular uyandıran, duygu düşünce ve hayal dünyasını zenginleştiren eserler.

saz: Her tür müzik aracı, çalgı.

senfoni: Orkestra için bestelenmiş, birkaç bölümden oluşan uzun müzik eseri.

solo: Tek kişi tarafından söylenen veya çalınan müzik eseri.

senkop: Aksatım. Müzikte güçlü zamanın, zayıf zamana kaydırılmasına verilen ad.

sus (es): Notada duraklama zamanı, sessiz süre.

T

tartım: Dilimizde ritim terimine karşılık olarak önerilmiş olan sözcük, dize.

tekbir: Dinsel müziğimizde "cami müziği" kapsamına giren bir biçim. "Allahüekber" in sürekli tekrarlanmasından oluşan sözler üzerine bestelenmiş ezgiler.

tempo: Bir müzik eserinde seslendirme hızı.

tenor: İnce erkek sesi.

tiyatro: Dram, komedi, vodvil vb. edebiyat türlerinin oynandığı yer ve sahnelenmek için yazılmış oyunların tümü.

ton: Müzikal ses. Müzikte kullanılan seslerin tümü.

tonalite: Dizilerin ve tonların ne şekilde kurulmuş bulunduğunu açıklayan sistem ve onun dayandığı kurallar bütünü.

türkü: Halk müziğimizde genellikle halk şiirlerimiz üzerine bestelenen yalın, kolay anlaşılır makamsal ezgiler.

U

usul: Klasik Türk müziğinde tempo.

V

vitray: Birbirine bağlı kurşun bölmelere yerleştirilmiş renkli cam parçalarından oluşan, saydam pencere süslemesi ya da resim.

vurgu: Bir sesin ya da akorun vurgulanması.

vuruş: Müzikte bir ölçü içinde yer alan zamanların sıra ve süresini düzenli el hareketleriyle belirtme.

Y

yöre: Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölüm, havali, mahal, civar.

Z

zeybek: Ege yöresine özgü bir müzik veya oyun türü.

KAYNAKÇA

- AK, Ahmet Şahin (2014). **Türk Din Musikisi**, Akçağ Basım Yayım Pazarlama A.Ş, Ankara.
- AKDOĞU, Onur (1996). **Türler ve Biçimler**, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.
- AKSÜT, Sadun (1992). **Türk Musikisinin100 Bestekârı**, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- AKYÜZ, Kenan (1986). **Batı Tesirinde Türk Şiiri Antolojisi**, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- AYDOĞAN, Salih, ÖZGÜR, Ülkü (2012). **Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram**, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü (2003). **İstiklal Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy**, Ankara.
- CAN, Taner, TURHAN, Salih (2006). **Ordu Türküleri**, Ordu Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara.
- COŞKUN ELÇİ, Armağan (1997). **Muzaffer Sarısözen Hayatı, Eserleri ve Çalışmaları**, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÇAKAR, Ş.Şeref (2004). **Türk Müziği Teorisi ve Makamlar**, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- EGÜZ, Sâip (2001). **Toplu Ses Eğitimi 1, Temel Konular**, Doğu Matbaacılık, Ankara.
- İLDAN, Haydar (2010). **Unutulmayan 202 Türkçe Şarkı Volüm 2**, Bemol Müzik Yayınevi, İstanbul.
- KAYMAZ, Rıfki (2009). **Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı**, Akçay Yayınları, İstanbul.
- MEB (2018). **Müzik Dersi Öğretim Programı** (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Ankara.
- ÖZKAN, İsmail Hakkı (1990). **Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri**, Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul.
- ÖZÜRKÜT, Yaşar (1999). **Öyküleriyle Türküler**, Ada Yayıncılık ve Müzik Tic.Ltd.Şti, İstanbul.
- SAY, Ahmet (2005). **Müzik Ansiklopedisi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- SAY, Ahmet (2005). **Müzik Sözlüğü**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- SAY, Ahmet (2005). **Müzik Yazıları**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- SELANİK, Cavidan (1996). **Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni**, Doruk Yayıncılık, İstanbul.
- SUN, Muammer (2014). **Kır Çiçekleri 100 Türkü**, Sun Yayınevi, Ankara.
- SUN, Muammer, SUN, İlteriş, KUTERDEM, Levent (2015). **En Güzel Okul Şarkıları**, Sun Yayınevi, Ankara.
- SÜER, Rıdvan (1975). **Milli Marşlarımızdan Bir Demet**, Millî Eğitim Basımevi, Ankara.
- ŞİŞMAN, Ahmet (2011). **Sanata ve Sanat Kavramlarına Giriş**, Literatür Yayınları, İstanbul.
- TURHAN, Salih, DÖKMETAŞ, Kubilay, ÇELİK, Levent (1996). **Türkülerimiz ve Hikâyeleri**, Ankara.
- ÜNSAL, Süha (2006). **Türk 100'ler Müzisyenler**, Bileşim Yayınevi, İstanbul.

GÖRSEL KAYNAKÇA

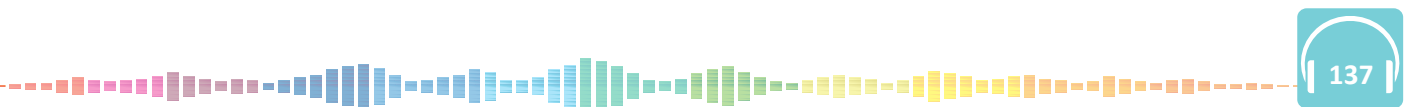
Aşağıdaki tabloda sayfa numaraları ve www.shutterstock.com/ uzantısı verilen görseller telifi ödenerek alınmıştır. Diğer görsellerin uzantısı ayrıca gösterilmiştir.

Sayfa No	Link - 8 Müzik	Erişim Tarihi
KAPAK	Görsel tasarım uzmanları	15.01.2018/09.30
1.Ünite	https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/note-sea-ripples-271514351_ata13a.jpeg	25.12.2017/09.00
13	http://hayrabolu.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_03/k_10091044_2222120birbayrakruzgarbekliyor.jpg	29.10.2017/14.12
15	Özel çekilmiş fotoğraf	25.12.2017/09.00
17	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/mersin-turkey-april-23-2015-national-409464838	25.12.2017/09.00
19	www.dokaekap.org/wp-content/uploads/2013/12/ic_fotolar_doga.jpg	27.12.2017/23.37
20	1.Resim/ https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/symphony-concert-man-playing-cello-hand-120211552	25.12.2017/09.00
	2.Resim/ https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/historical-gramophone-ordinary-steel-needle-portable-123701968	25.12.2017/09.00
21	http://mulkiye.org.tr/19-mayis-ata-turku-anma-genclik-ve-spor-bayramimiz-kutlu-olsun-2/	27.12.2017/12.05
22	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/ata-turk-child-symbolizes-revolution-new-turkish-122505898?src=9nBeaTrONWaUftjeKH-nEQ-1-2	25.12.2017/09.00
2.Ünite	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/guitar-microphone-on-white-background-683457739 https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/piano-keys-butterflies-drops-109443341	25.12.2017/09.00
28	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/happy-kids-jumping-624632660	04.07.2018/17.39
29	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/step-into-success-334930373	25.12.2017/10.00
30	1.Resim/ https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/metronome-isolated-on-white-background-251223916	18.12.2017/15.15

30	2.Resim https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/electronic-metronome-on-white-background-665720719	18.12.2017/15.15
31	http://kartalilkokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/46/11/754167/resimler/2016_03/k_28090918_7.jpg	27.12.2017/23.43
34	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/ata-turk-statue-silhouette-that-located-ankara-576631654	25.12.2017/09.00
3.Ünite	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/classic-instrumental-orchestra-concert-flat-3d-347884295	25.12.2017/10.00
43	http://www.m.bagcilar.bel.tr/foto-galeri/513/152/photogallery.aspx	27.12.2017/23.46
48	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/various-music-notes-on-stave-vector-179912093	25.12.2017/10.00
50	https://wallpapers.pub/web/wallpapers/flowering-branches-wallpaper/thumbnail/lg.jpg	17.11.2017/23.50
51	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/small-tree-plant-hand-177866120	25.12.2017/10.00
52	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/abstract-musical-vector-background-happy-women-104800766	25.12.2017/10.00
53	https://wallpapers.pub/wallpaper/beautiful-colorful-bird	18.11.2017/00.01
54	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/active-jumping-dancing-people-abstract-music-115376491	25.12.2017/11.00
55	https://wallpapers.pub/wallpaper/california-national-park-yosemite	18.11.2017/00.04
57	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/creative-music-style-template-vector-illustration-502615324	25.12.2017/11.00
4.ünite	https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/musical-note-on-red-burning-background-1153168908	25.12.2017/11.00
	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/musical-instruments-music-notes-vector-isolated-71914265	25.12.2017/11.00

58	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/vector-vignette-sketch-still-life-violin-83505391	25.12.2017/11.00
4.ünite	https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/musical-note-on-red-burning-background-1153168908	25.12.2017/11.00
	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/musical-71914265	25.12.2017/11.00
63	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/efe-brave-warrior-insurgentmanly-dancer-person-366851762	25.12.2017/11.00
64	1.Resim / http://www.musicalinstrumenthaven.com/woodenspoonsdecorated.aspx	22.11.2017/12.14
	2.Resim / https://www.shutterstock.com/tr/download/confirm/688598530?src=library&size=huge_jpg	28.12.2017/00.05
	3.Resim / https://i.pinimg.com/564x/87/b2/b1/87b2b1521205cfbc21d6b7f764bee5ea.jpg https://www.pinterest.co.kr/pin/499899627362892052/?lp=true	28.12.2017/00.06
	4.Resim / https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/drums-clari-on-on-white-background-720120715	25.12.2017/12.00
65	http://www.kahramanmaraskulturturizm.gov.tr/Resim/213684,ankaradevlet-klasik-turk-muzigi-korosupng.png?0	04.12.2017/22.50
67	http://auktmk.ankara.edu.tr/images/DSC_0040_2.jpg	05.12.2017/18.30
68	https://www.newhdwallpapers.in/beautiful-girls-hd-wallpapers-hot-photos-free/girl-red-dress-rail-hd-photo/	25.12.2017/15.30
69	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/blue-mosque-sultanahmet-camii-istanbul-turkey-658752958	25.12.2017/12.00
71	https://www.shutterstock.com/tr/734962948	25.12.2017/12.00
72	http://www.musikilavuzu.net/?/blog/bestekarlar/itri-1638-1712	26.12.2017/15.41
73	1.Resim / https://www.muzikogretmenleriyiz.biz/yesari-asim-arsoy-hayati-ve-eserleri/	28.12.2017/00.20
	2.Resim / https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/bloom-bright-white-flowers-acacia-tree-673104745	25.12.2017/09.00

74	1.Resim / http://egekisiselgelisim.com.tr/resim/safiyeayla.jpg	28.12.2017/00.22
	2.Resim / https://www.msxlabs.org/forum/muzik-tr/72761-ziya-taskent.html	28.12.2017/00.24
75	1.Resim / http://sarkilarnotalar.blogspot.com.tr/2011/01/her-bir-ba-kisinda-nese-buldum.html	28.12.2017/00.27
	2. Resim / https://safalargetirdiniz.files.wordpress.com/2014/02/cinucen.jpg?w=778	28.12.2017/00.28
76	1. Resim / http://hayatagacidergisi.com/wp-content/uploads/MUZAF-FER-SARIS%C3%96ZEN.jpg	28.12.2017/00.30
	2.Resim / https://www.dunya.com/files/2017/9/25/383181/383181.jpg?v=1506351598	28.12.2017/00.33
77	https://www.shutterstock.com/download/confirm/450100594?id=450100594&size=vector_eps&src=-download_history	25.12.2017/16.14
78	1.Resim / http://www.istanbulkadinmuzesi.org/vecihe-daryal	25.12.2017/16.22
	http://sademuzik.net/Ozel-Haber/ozay-gonlum-17-yilinda-almanya-da-anildi.html	28.12.2017/00.36
81	http://selale-resimleri.blogspot.com.tr/2012/07/	25.12.2017/17.02
83	http://c2.peakpx.com/wallpaper/712/382/573/mount-erciyes-tree-lake-landscape-wallpaper.jpg83/	25.12.2017/13.00
85	Özel çekilmiş fotoğraf	28.12.2017/00.40
86	Özel çekilmiş fotoğraf	25.12.2017/13.00
5.Ünite	https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/3d-illustration-earth-globe-speaker-over-713027035	25.12.2017/13.00
90	https://azvision.az/photos/minsk_1502256648_1502259051.jpg	25.12.2017/16.02
92	http://enene.musigi-dunya.az/reqs/kocheri_reqsler/files/backgroundpic/backgroundimg.jpg	06.12.2017/21.56
93	http://www.trt23nisan.com/wp-content/uploads/2017/04/TR-H_8244_1024x683.jpg	06.12.2017/22.07
94	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/istanbul-53031028	25.12.2017/13.00
95	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/rock-concert-stage-musical-instruments-nightclub-284811695	25.12.2017/13.00

98	özel çekilmiş foto	25.12.2017/13.00
99	http://www.liderhaber.org/unutulmaz-fotograflarla-halit-akcatepe-3844g-p25.htm	10.12.2017/22.30
100	http://www.dipnot.tv/titanik-hakkinda-carpici-12-gercek/78027/	11.12.2017/14.48
101	http://www.nbbmuseum.be/wp-content/uploads/2016/02/REPORT_ENGLISH.jpg	25.12.2017/17.24
102	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/26-november-2012-istanbul-turkey-sezen-615586277	25.12.2017/14.00
104	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/musical-autumn-bright-background-leaves-722321980	25.12.2017/14.00
130	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/abstract-musical-background-126566123	25.12.2017/14.00
134	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/musical-background-225758527	25.12.2017/14.00

İNTERNET KAYNAKÇASI

<http://www.trtnotaarsivi.com/tsm.php>(ET: 25.9.2017)

<https://www.notaarsivleri.com/> (ET: 15.09.2017)

<https://www.guzelsanatlar.kulturturizm.gov.tr/TR-133547/resimler.html> (ET:18.10.2017)

<http://www.trtturku.net/17> (ET: 25.10.2017)

<https://www.eba.gov.tr/ses> (ET: 08.10.2017)

https://www.ata.tsk.tr/07_gorseller/foto.html (ET: 15.10.2017)

<http://www.kultur.gov.tr/TR,134113/sanat.html> (ET: 23.11.2017)

<https://www.turksanatmuzigi.org/notalarimiz> (ET: 12.11.2017)

<http://www.ata.tsk.tr/>(ET: 17.10.2017)

https://www.turkcebilgi.com/%C3%B6zay_g%C3%B6nl%C3%BCm(ET: 06.06.2017)

<https://www.turkuler.com/yazi/havadabulut.asp>(ET: 18.10.2017)

<http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/Ucaner-Ozturk.pdf> (ET: 26.09.2017)

<https://www.dersimiz.com/ataturk/Ataturk-Ve-Muzik-1-Oku-3723.html> (ET: 17.09.2017)

<https://www.hakkindaoku.com/ataturk-ve-muzik.html> (ET: 13.10.2017)

<http://trttelaffuz.com/sozlukler> (ET: 13.10.2017)

<http://www.hurriyet.com.tr/ataturkun-muzik-zevki-40011094> (ET: 21.11.2017)

<http://www.tarihin.com/istiklal-marsinin-kabulu.html> (ET: 02.12.2017)

<http://www.sibertehdit.com/siber-guvenlik-nedir/> (ET: 26.12.2017)

<http://www.telifhaklari.gov.tr/Telif-Hakki-Nedir> (ET: 03.01.2018 /)

